

**«Бірыңғай жинақтаушы
зейнетақы қоры»
акционерлік қоғамы**

Зейнетақы Схемасының Активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда
аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілік және
Тәуелсіз Аудитор Есебі

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Мазмұны

Беті

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН
ЖАУАПКЕРШІЛІК ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ

1

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

2-4

2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК:

Пайда мен шығын туралы есеп

5

Таза зейнетақы активтері туралы есеп

6

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп

7

Таза зейнетақы активтеріндегі өзгерістер туралы есеп

8

Қаржылық есептілікке ескертулер

9-45

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының Активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

қаржылық есептілікті дайындау және бекіту үшін жауапкершілік жөніндегі

Басшылық Мәлімдемесі

«Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – «Қор») басшылығы Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2013 жылғы 26 шілдедегі №195 қаулысымен бекітілген «Зейнетақы активтері бойынша операциялар туралы ақпаратты есепке алу және жария ету» қаржылық есептіліктің стандартына (бұдан әрі – «ҚЕС») сәйкес зейнетақы активтерінің 2023 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, сол күні аяқталған жыл іші қызмет нәтижелері, ақша қаражатының қозғалысы мен таза зейнетақы активтеріндегі өзгерістер шынайы көрсететін қаржылық есептілікті дайындауға жауапты. ҚЕС зейнетақы активтерінің қаржылық есептілігін есепке алу мен дайындауға қойылатын белгілі бір талаптарды белгілейді және ҚЕС реттемейтін мәселелер үшін Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының (бұдан әрі – «ХҚЕС») қолданылатынын көздейді. Қаржылық есептілікті жасаған кезде есеп беретін ұйым ретінде Қор ХҚЕС (IAS) 26 «Зейнетақы бағдарламалары бойынша есепке алу және есептілікке» сәйкес зейнетақы активтері бойынша «зейнетақы схемасының активтері» (бұдан әрі – «Схема») ұғымын пайдаланады.

Қаржылық есептілікті дайындау барысында басшылық:

- есеп саясаты қағидаларын дұрыс таңдау және қолдануды қамтамасыз етуге;
- ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді мұндай ақпараттың орындылығын, нақтылығын, салыстырымдылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- пайдаланушыларға есептілікті түсіну үшін ҚЕС талаптарының орындалуы жеткіліксіз болғанда, қандай да бір мәмілелер, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе талаптар Схеманың қаржылық жағдайы мен қаржылық нәтижелеріне әсер еткен жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға; және
- Схеманың өз қызметін келешекте жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Сонымен қатар Басшылық:

- Схемадағы ішкі бақылаудың сенімді және тиімді жүйесінің қызметін әзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- Схеманың қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген уақытта жеткілікті деңгейдегі дәлдікпен дайындауға және қаржылық есептіліктің ҚЕС талаптарына сәйкес болуын қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесін қолдауға;
- бухгалтерлік есепті Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізуге;
- Схема активтерін сақтауды қамтамасыз ету бойынша мүмкін болатын барлық шараларды қолдануға; және
- алаяқтық және басқа да асыра пайдалану фактілерін анықтауға және олардың алдын алуға жауапты.

Осы 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші Схеманың қаржылық есептілігін шығаруға Қор басшылығы 2024 жылғы 6 наурызда бекітті.

Басшылық атынан:

Курманов Жанат Бостанович
Басқарма Төрағасы

2024 жылғы 6 наурыз
Алматы қаласы, Қазақстан Республикасы

Саринова Аманкул Жаксылыковна
Бас бухгалтер

2024 жылғы 6 наурыз
Алматы қаласы, Қазақстан Республикасы

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

«Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының Акционеріне:

Пікір

Біз 2023 жылғы 31 желтоқсандағы таза зейнетақы активтері туралы есептен, сол күні аяқталған жыл іші пайда мен шығын туралы есеп, ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы және таза зейнетақы активтеріндегі өзгерістер туралы есептерінен, сонымен қатар қаржылық есептілікке ескертулерден, соның ішінде есеп саясаты туралы елеулі ақпараттан тұратын «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының (бұдан әрі - «Қор») Зейнетақы схемасы активтерінің (бұдан әрі - «Схема») қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қоса берілген қаржылық есептілік 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Схеманың қаржылық жағдайын, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2013 жылғы 26 шілдедегі №195 қаулысымен бекітілген «Зейнетақы активтері бойынша операциялар туралы ақпаратты есепке алу және жария ету» қаржылық есептіліктің стандартына (бұдан әрі - «ҚЕС») сәйкес 2023 жыл іші қаржы нәтижелері мен ақшалай қаражат қозғалысын барлық маңызды аспектілерде шынайы көрсетеді.

Пікір білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына («ХАС») сәйкес жүргіздік. Аталған стандарттарға сәйкес біздің жауапкершілігіміз есебіміздің *«Қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі»* бөлімінде көрсетілген. Біз *Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары бойынша кеңестің* (Халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда) *Кәсіби бухгалтерлердің халықаралық әдеп кодексіне* («Кодекс») сәйкес және Қазақстан Республикасында қаржылық есептіліктің аудитіне қолданылатын әдеп талаптарына сәйкес Схемаға қатысты тәуелсізбіз. Сонымен қатар, біз осы талаптарға және Кодекске сәйкес өзге де әдеп міндеттемелерін орындадық. Біздің пікірімізше, біз алған аудиторлық дәлелдемелер пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті әрі тиісті болып табылады.

«Делойт» атауы «Делойт Түш Томацу Лимитед» (бұдан әрі — «ДТТЛ») құрамына кіретін және бірлесіп «Делойт» ұйымы» деп аталатын заңды тұлғалардың (олардың үлестес тұлғаларын қоса алғанда) біреуіне не кез келген санына жатады. «Делойт» халықаралық желісі «деп аталатын «ДТТЛ» компаниясы, «ДТТЛ» — ға қатысушы барлық фирмалар және олардың үлестес тұлғаларының әрқайсысы бір-бірінің атынан үшінші тұлғаларға қатысты міндеттемелер қабылдауға құқығы жоқ дербес және тәуелсіз заңды тұлғалар болып табылады. «ДТТЛ» компаниясы, сондай — ақ «ДТТЛ» әрбір қатысушы-фирмасы және әрбір үлестес тұлға бір-бірінің іс-әрекеттері мен олқылықтарына қатысты емес, тек өз іс-әрекеттері мен олқылықтарына қатысты жауапты болады. «ДТТЛ» компаниясы клиенттерге тікелей қызмет көрсетпейді. Толығырақ ақпаратты сайттан білуге болады www.deloitte.com/about.

Маңызды жағдайлар – бухгалтерлік есеп қағидаты

Біз есеп қағидаттары келтірілген қаржылық есептілікке 2-ескертуге назар аударамыз. Бұл қаржылық есептілік Схеманың реттеуші органның талаптарын сақтауы мақсатымен дайындалған. Демек, бұл қаржылық есептілік басқа мақсаттар үшін жарамсыз болуы мүмкін. Бұл біздің пікірімізге ескертпе қосуға әкелген жоқ.

Басшылықтың және корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалардың қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық ҚЕС сәйкес қаржылық есептілікті дайындауға және шынайы ұсынуға, сонымен қатар басшылықтың пікірінше алаяқтық немесе қателесуден болатын айтарлықтай бұрмалаушылықтары болмайтын қаржылық есептілікті дайындауға қажет болатын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындау барысында басшылық Схеманың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, қызмет үздіксіздігіне байланысты деректерді тиісті жағдайларда ашып көрсетуге және қызмет үздіксіздігі жорамалы негізінде есептілікті дайындауға жауапты, алайда басшылық Схеманы таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниеттенген жағдайларды, немесе оның тарату немесе қызметін тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Схеманың қаржылық есептілігін дайындауын бақылауға жауапты.

Қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан қаржылық есептілікте елеулі бұрмалаушылықтардың жоқтығына орынды сенімділік алу және біздің пікірімізді қосатын аудиторлық есеп шығару болып табылады. Орынды сенімділік – сенімділіктің жоғары дәрежесі болып табылады, бірақ ол ХАС сәйкес жүргізілген аудит барысында елеулі бұрмалаушылықтар бар болған жағдайда олардың әрдайым анықталуының кепілдігі болып табылмайды. Бұрмалаушылықтар ықылассыз әрекеттердің немесе қателесудің нәтижесінде туындауы мүмкін. Егер бұрмалаушылықтар пайдаланушылардың қаржылық есептілік негізінде қабылдайтын экономикалық шешімдеріне жекеше немесе бірлесіп әсер ете алса, елеулі бұрмалаушылықтар болып есептеледі.

ХАС сәйкес жүргізілетін аудит аясында біз кәсіби пайымдау қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби күмәншілдік сақтаймыз. Бұған қоса, біз келесілерді орындаймыз:

- ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болуы үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Ықылассыз әрекеттер салдарынан елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелі қателесу салдарынан болатын елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелінен жоғары, себебі ықылассыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық, әдейі қалдырып кету, ақпаратты бұрмалап ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту арқылы әрекеттер жасау кіруі мүмкін;

- жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдер әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін зерделейміз, бірақ Схеманың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі жайында пікір білдіру мақсатында емес;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігін және ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- басшылықтың қызмет үздіксіздігі жорамалын қолдануының заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде – Схеманың өз қызметін үздіксіз жалғастыра алатынына елеулі күдік тудырта алатын оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздіктің бар немесе жоқ екендігі жайлы тұжырым жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екені туралы тұжырымға келсек, біз аудиторлық есебімізде қаржылық есептіліктегі тиісті ақпарат ашуға назар аудартуымыз керек, немесе ақпарат тиісті түрде ашылмаған болса, пікірімізде ескертпе жасаймыз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есебіміздің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, келешек оқиғалар немесе жағдайлар Схеманың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылуына әкелуі мүмкін;
- қаржылық есептіліктің жалпы ұсынылуын, оның құрылымын және мазмұнын, соның ішінде ақпараттың ашылуын, сондай-ақ қаржылық есептілікте оның негізі болатын операциялар мен оқиғалардың шынайы көрсетілуінің қамтамасыз етілуін бағалаймыз.

Біз корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалармен ақпараттық әрекеттесуді жүзеге асырып, оларды аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері жөнінде, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі ескертулер, соның ішінде біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабардар етеміз.

Олжас Ашуов
Тапсырма бойынша серіктес
2019 жылғы 10 қаңтардағы
№МФ-0000715 біліктілік күәлігі

Жангир Жылысбаев
«Делойт» ЖШС
бас директоры

Қазақстан Республикасында
аудиторлық қызметпен айналысуға
№0000015 мемлекеттік лицензия,
типi МФЮ-2, Қазақстан Республикасының
Қаржы министрлігі
2006 жылғы 13 қыркүйекте берген

2024 жылғы 6 наурыз
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

Пайда мен Шығын туралы Есеп

(Қазақстандық мың теңгемен)

	Ескерту- лер	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Пайыздық кіріс	5, 19	1,417,900,840	1,119,183,171
Дивидендтік кіріс	6, 19	15,681,704	17,070,528
Қаржы активтерімен операциялар бойынша таза пайда/(шығын)	7	74,661,227	(316,856,793)
Шетелдік валютамен операциялар бойынша таза (шығын)/пайда	8	(38,344,211)	187,541,946
Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер бойынша таза пайда/(шығын)		138,243,677	(93,363,521)
Қаржы активтерінің құнсыздануына бұрын есептен шығарылған резервтерді қалпына келтіруден пайда		182,320	192,074
Басқа кірістер		152,851	632,945
Кірістің жиыны		1,608,478,408	914,400,350
Комиссиялық шығыстар	9, 19	(41,296,530)	(32,598,925)
Шығыстың жиыны		(41,296,530)	(32,598,925)
Жыл ішіндегі таза пайда		1,567,181,878	881,801,425

Басшылық атынан:

Курманов Жанат Бостанович
Басқарма Төрағасы

2024 жылғы 6 наурыз
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

Саринова Аманкул Жаксылыковна
Бас бухгалтер

2024 жылғы 6 наурыз
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

9-45 беттердегі ескертулер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

Таза Зейнетақы Активтері туралы Есеп

(Қазақстандық мың теңгемен)

	Ескерту- лер	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және оның баламалары	10, 19	186,598,128	66,555,158
Банктердегі салымдар	11, 19	1,073,870,200	280,723,016
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері	12, 19	8,675,463,871	6,851,291,838
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	13, 19	5,556,933,793	6,113,089,266
Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер	14	2,378,992,469	1,355,428,192
Дивидендтер бойынша дебиторлық берешек		7,841	1,238,302
Басқа активтер		-	1,003
Активтер жиыны		17,871,866,302	14,668,326,775
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Комиссия бойынша кредиторлық берешек	19	4,483,260	3,383,128
Зейнетақы төлемдерінен жеке табыс салығы бойынша кредиторлық берешек		2,727,482	1,524,475
Басқа міндеттемелер		10,915	9,031
Міндеттемелер жиыны		7,221,657	4,916,634
Таза зейнетақы активтері		17,864,644,645	14,663,410,141

Басшылық атынан:

Курманов Жанат Бостанович
Басқарма Төрағасы

2024 жылғы 6 наурыз
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

Саринова Аманкүл Жаксылыковна
Бас бухгалтер

2024 жылғы 6 наурыз
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

9-45 беттердегі ескертулер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп
(Қазақстандық мың теңгемен)

	Ескерту- лер	2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ			
Таза зейнетақы активтеріндегі өзгерістер		3,201,234,504	1,593,343,883
<i>Түзетулер:</i>			
Пайыздық кіріс	5	(1,417,900,840)	(1,119,183,171)
Дивидендтік кіріс	6	(15,681,704)	(17,070,528)
Қаржы активтерімен жасалған операциялар бойынша таза (пайда)/шығын	7	(74,661,227)	316,856,793
Шетелдік валютамен жасалған операциялар бойынша таза шығын/(пайда)	8	38,344,211	(187,541,946)
Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер бойынша таза (пайда)/шығын	14	(138,243,677)	93,363,521
Қаржы активтерінің құнсыздануына бұрын есептен шығарылған резервтерді қалпына келтіруден пайда		(182,320)	(192,074)
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістер			
Комиссия бойынша кредиторлық берешектің ұлғаюы		1,100,132	1,699,239
Зейнетақы төлемдері бойынша алушылар талаптарының азаюы		-	(1,731,184)
Зейнетақы төлемдерінен жеке табыс салығы бойынша кредиторлық берешектің ұлғаюы/(азаюы)		1,203,007	(4,937,415)
Басқа міндеттемелердің ұлғаюы/(азаюы)		3,608	(6,662)
Басқа операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістер		952,608	906,895
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының келуі		1,596,168,302	675,507,351
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ			
Алынған пайыздар		1,204,905,551	889,701,204
Алынған дивидендтер		16,904,482	15,827,395
Банктік салымдардан түсімдер		73,411,881,220	54,863,835,185
Банктік салымдарды орналастыру		(74,112,783,000)	(54,682,510,300)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтерін сату және өтеу		3,156,899,301	1,922,253,957
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтерін сатып алу		(4,755,189,916)	(4,586,981,494)
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерін сату және өтеу		500,361,138	372,657,414
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерін сатып алу		(10,000,000)	(26,572,030)
Активтерді шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруына орналастыру		(885,320,600)	(67,956,000)
Инвестициялық қызметте пайдаланылған ақша қаражатының жылыстауы		(1,472,341,824)	(1,299,744,669)
Ақша қаражатының және оның баламаларының таза ұлғаюы/(азаюы)		123,826,478	(624,237,318)
Жыл басындағы ақша қаражаты және оның баламалары		66,555,158	678,631,057
Валюта бағамдары өзгерісінің ақша қаражаты және оның баламаларының шамасына әсері		(3,783,508)	12,161,419
Жыл соңындағы ақша қаражаты және оның баламалары	10	186,598,128	66,555,158

Басшылық атынан:

Курманов Жанат Бостанович
Басқарма Төрағасы

2024 жылғы 6 наурыз
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

Саринова Аманкүл Жаксылыковна
Бас бухгалтер

2024 жылғы 6 наурыз
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

9-45 беттердегі ескертулер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Таза Зейнетақы Активтеріндегі Өзгерістер туралы Есеп
(Қазақстандық мың теңгемен)

	Ескерту- лер	2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Жыл ішіндегі таза пайда		1,567,181,878	881,801,425
Салымшылар жарналары	15	2,225,347,265	1,893,880,638
Зейнетақы жинақтарының төлемдері	16	(591,294,639)	(1,182,338,180)
Таза зейнетақы активтеріндегі өзгерістер		3,201,234,504	1,593,343,883
Жыл басындағы таза зейнетақы активтері		14,663,410,141	13,070,066,258
Жыл соңындағы таза зейнетақы активтері		17,864,644,645	14,663,410,141

Басшылық атынан:

Курманов Жанат Бостанович
Басқарма Төрағасы

2024 жылғы 6 наурыз
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

Саринбба Аманкүл Жансылыковна
Бас бухгалтер

2024 жылғы 6 наурыз
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

9-45 беттердегі ескертулер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

Қаржылық Есептілікке Ескертулер

(Қазақстандық мың теңгемен)

1. Ұйым

Бұл қаржылық есептілік (IAS) 26 «Зейнетақы бағдарламалары бойынша есепке алу және есептілік» Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – «ХҚЕС») сай есеп беретін ұйым ретінде зейнетақы схемасының (бұдан әрі – «Схема») активтерін көрсетеді, олар Қазақстан Республикасының зейнетақы заңнамасымен реттеледі, зейнетақы жарналары шоғырланатын және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыруды қамтамасыз ететін белгіленген мөлшердегі жарналарымен зейнетақы схемасын білдіреді.

2023 жылғы 1 шілдеден бастап Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексі (бұдан әрі – «Кодекс») қолданысқа енгізілді. Кодекске сәйкес міндетті зейнетақы жарналарын, міндетті кәсіптік зейнетақы, ерікті зейнетақы жарналарын тартуды, сондай-ақ «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының заңына сәйкес депозиттерге міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйым аударған кепілдік берілген депозит бойынша кепілді өтемнің талап етілмеген сомасы есебінен қалыптастырылған ерікті зейнетақы жарналарын есепке жазу мен есепке алуды және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыруды Қор жүзеге асырады.

Қор – коммерциялық емес ұйым. Қордың жалғыз акционері – «Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті» ММ (бұдан әрі – «ММЖК») арқылы Қазақстан Республикасының Үкіметі.

Кодекске және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкімен (бұдан әрі – «ҚРҰБ») жасалған 2013 жылғы 26 тамыздағы №362 Зейнетақы активтерін сенімгерлік басқару бойынша қызмет туралы шартқа сәйкес зейнетақы активтерін сенімгерлік басқаруды ҚРҰБ жүзеге асырады.

ҚРҰБ зейнетақы активтеріне қатысты сенімгерлік басқаруды ҚРҰБ Басқармасының 2023 жылғы 23 қазандағы №82 қаулысымен бекітілген Инвестициялық декларацияға сәйкес жүзеге асырады. Инвестициялық декларация бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының зейнетақы активтерін (бұдан әрі – «зейнетақы активтері») инвестициялау мақсаттарын, стратегиясын, инвестициялық шешімдер қабылдау кезінде зейнетақы активтерін басқарушының инвестициялық сенімін, инвестициялау нысандарының тізбесін, зейнетақы активтеріне қатысты инвестициялық қызмет талаптары мен шектеулерін, зейнетақы активтерін хеджирлеу мен әртараптандыру талаптарын анықтайды.

Сонымен қатар ҚРҰБ өзіне сеніп тапсырылған зейнетақы Схемасының активтерін басқаруға қажет іс-әрекетті Инвестициялық басқару келісіміне сәйкес басқа тұлғаға тапсыра алады.

Кодекске және Қор 2021 жылғы 18 ақпандағы №17/6/18-02-21/н «Halyk Global Markets» АҚ-мен, 2021 жылғы 18 ақпандағы №17/7/18-02-21/н «Jusan Invest» АҚ-мен, 2021 жылғы 19 ақпандағы №17/11/19-02-21/н «BCC Invest» АҚ-мен, 2021 жылғы 5 наурыздағы №17/20/05-03-21/н «Сентрас Секьюритиз» АҚ-мен, 2022 жылғы 16 қарашадағы №17/25/16-11-22П «Halyk Finance» Халық банктің ЕҰ-мен жасаған Зейнетақы активтерін сенімгерлік басқару туралы шартқа сәйкес Схема зейнетақы активтерін инвестициялық портфельді басқарушының (бұдан әрі – «Инвестициялық портфельді басқарушы») сенімгерлік басқаруына бере алады.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)

(Қазақстандық мың теңгемен)

Міндетті зейнетақы жарналарын Қазақстан Республикасының барлық жұмыс берушісі қызметкерлердің пайдасына міндетті зейнетақы жарналарын есептеу үшін қабылданатын қызметкердің ай сайынғы табысынан 10 % мөлшерінде салады. Міндетті зейнетақы жарналарын есептеу үшін бір агенттен қабылданатын ай сайынғы табыс «Республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының заңымен тиісті қаржы жылына белгіленген ең төменгі жалақының 50 еселенген мөлшерінен аспауы тиіс. 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап микро - және шағын кәсіпкерлік субъектілері болып табылатын жұмыс берушілер үшін салық түзімінің жаңа түрі – бірыңғай жиынтық төлем (БЖТ) енгізілді, оның 50%-ы міндетті зейнетақы жарналары түрінде жеке зейнетақы шотының есебіне жазылады. Жеке және заңды тұлғалар да зейнетақы төлемдерін алушылардың пайдасына қосымша ерікті жарналар сала алады.

Міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын жұмыс беруші еңбек жағдайы зиянды жұмыспен айналысатын қызметкерлердің пайдасына өзінің меншікті қаражаты есебінен қызметкердің ай сайынғы табысынан 5% мөлшерінде салады.

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 7 шілдедегі №169-III заңына сәйкес 2022 жылдан бастап Схема депозиттерге міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйым аударған кепілдік берілген депозит бойынша кепілді өтемнің талап етілмеген сомасы есебінен қалыптастырылған ерікті зейнетақы жарналарын есепке жазуды және есепке алуды жүзеге асырады.

Қазақстанның зейнетақымен қамсыздандыруы ортақ және базалық құрамдауыштан, міндетті жинақтаушы және ерікті жинақтаушы құрамдауыштардан тұратын көпдеңгейлі жүйені білдіреді. Ортақ құрамдауыш 1998 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша кемінде алты ай еңбек өтілі болған кезде есептеледі және базалық құрамдауышқа Қазақстан Республикасының мемлекеті кепілдік береді және оны «Азаматтарға арналған үкімет» Мемлекеттік корпорациясы» КЕАҚ (бұдан әрі – «МК») төлейді. Құнсыздануға қарай түзетілген зейнетақының міндетті жинақтаушы құрамдауышына да мемлекет кепілдік береді. Осылайша, Схемадан зейнетақы төлемдеріне құқық туындаған сәтте зейнетақы жинақтарының сомасы құнсыздану деңгейін ескергенде нақты салынған зейнетақы жарналарының мөлшерінен аз болса, мемлекет айырмашылықтың орнын толтыруға кепілдік береді.

Әрбір салымшының жеке зейнетақы шоты бар, онда түсетін зейнетақы жарналарының сомасы және ұсталатын комиссиялық сыйақы шегерілген зейнетақы активтерін басқарудан түсетін инвестициялық табыс есепке алынады. Есептелетін инвестициялық табыс пен ұсталатын комиссиялық сыйақы сомасы зейнетақы заңнамасына сәйкес анықталады. Кодексте белгіленген жағдайлар орын алған кезде салымшының зейнетақы төлемдерін өзінің жеке зейнетақы шотындағы зейнетақы жинақтарының сомасы шегінде алуға құқығы бар.

Салымшы зейнет жасына толғанда Схемадан зейнетақы жинақтарының төлемдері зейнетақы заңнамасымен анықталатын кестеге сәйкес жүзеге асырылады.

Салымшы қайтыс болған жағдайда немесе салымшы Қазақстан Республикасының аумағынан тысқары тұрақты тұруға кеткен кезде салымшының (қайтыс болған жағдайда, мұрагердің) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен зейнетақы жинақтарын алуға құқығы бар.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)

(Қазақстандық мың теңгемен)

Салымшы зейнетақы заңнамасына сәйкес зейнет жасына толған кезде және оның жеке зейнетақы шотында зейнетақы жинақтары жеткілікті болса, ол өз қалауына орай зейнетақы жинақтарын зейнетақы аннуитеті шартының негізінде сақтандыру ұйымына аудара алады.

Кодекске және Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы №399-VI «Экономикалық өсуді қалпына келтіру мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының бірқатар заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заңына сәйкес зейнетақы жинақтары жеткілікті болған кезде 2021 жылғы 1 ақпаннан бастап Схема тұрғын үй жағдайын жақсарту және (немесе) емделу ақысын төлеу мақсатында зейнетақы жинақтарының біржолғы төлемдерін жасайды. Схемаға қатысушылар зейнетақы заңнамасында белгіленген тәртіппен және мерзімде зейнетақы жинақтарын мерзімінен бұрын пайдалануға өтініш бере алады. 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап зейнетақы жинақтарын мерзімінен бұрын пайдалану үшін ең төменгі жеткіліктілік шегі 2022 жылмен салыстырғанда олардың ұлғаюына қарай өзгерді. Бұл өзгеріс 2023 жылы тұрғын үй жағдайын жақсарту мақсатында Схемадан қаражаттың жылыстауын айтарлықтай төмендетті. Уәкілетті операторлар – «Отбасы банк» ТҰҚЖБ» АҚ, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ, «Банк ЦентрКредит» АҚ, «Altyn Bank» АҚ және «Банк Фридом Қаржы Қазақстан» АҚ.

Қазақстан Республикасының 2022 жылғы 12 шілдедегі №138-VII «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сақтандыру нарығын және бағалы қағаздар нарығын, банк қызметін реттеу және дамыту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заңының 2022 жылғы 12 қыркүйектен бастап күшіне енуіне байланысты зейнетақы аннуитеті шартын жасаған тұлғалар ол жасалған күннен бастап екі жылдан ерте емес сақтандыру ұйымына сақтандыру төлемдерінің мөлшерін азайту және Схемаға қатысушылардың шотына ақшаны қайтару бөлігінде шарт талаптарын өзгерту туралы өтініш беруге құқылы. Бұл ретте Схемаға қатысушылардың шотына қайтарылуы тиіс ақша сомасы оған өзгерістер енгізілген күндегі зейнетақы аннуитеті шарты бойынша өтеуін төлеп алу сомасы мен ең төменгі күнкөрістің 70%-ынан төмен емес деңгейде төлем мөлшеріне қарай есептелген сақтандыру сыйлықақысының сомасы арасындағы айырмаға тең.

2. Есеп саясаты туралы елеулі ақпарат

Дайындық негіздері

Бұл қаржылық есептілік Схеманың өз қызметін болашақта жалғастырады деген жорамалға қарай дайындалды.

«Қаржылық есептілік беру» ХҚЕС (IAS) 1 сәйкес Схема есептер үшін осы стандартта қабылданғаннан басқаша атаулар пайдалана алады. Схема өзінің пікірінше өз қызметін толықтай көрсететін атауларды таңдап алды.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Қоса беріліп отырған қаржылық есептілік Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2013 жылғы 26 шілдедегі №195 қаулысымен бекітілген «Зейнетақы активтері бойынша операциялар туралы ақпаратты есепке алу және ашу» қаржылық есептілік стандартына (бұдан әрі – «ҚЕС») сәйкес дайындалды. ҚЕС Схеманың қаржылық есептілігін есепке алуға және дайындауға қойылатын белгілі бір талаптарды белгілейді және Халықаралық қаржылық есептілік стандартының (бұдан әрі – «ХҚЕС») ҚЕС реттемейтін мәселелер үшін қолданылатынын көздейді. Атап айтқанда, ҚЕС зейнетақы активтерін бухгалтерлік есепке алу, қаржы активтерін бастапқы тану мен кейіннен есепке алу, қаржы активтерін қайта жіктеу мен тануды тоқтату, амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерінің және басқа қаржы активтерінің құнсыздануы бойынша нормаларды белгілейді және негіздейді, сонымен қатар пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтерінің әділ құнын белгілейді.

Осы қаржылық есептілік егер басқасы көрсетілмеген болса, қазақстандық мың теңгеде (бұдан әрі – «мың теңге») берілді.

Осы қаржылық есептілік төменде түсініктеме берілетін, әрбір есепті күнге амортизацияланған немесе әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы құралдарын қоспағанда, қаржы құралдарын есепке қою құны немесе сатып алу құны бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

Функционалдық валюта

Схеманың қаржылық есептілігіне енгізілген баптар Схеманың жұмыс істейтін бастапқы экономикалық орта валютасында («функционалдық валюта») өлшенеді.

Схеманың осы қаржылық есептілігіндегі валюта – қазақстандық теңге («теңге»). Барлық мәндер, егер басқа көрсетілмеген болса, бүтін мың теңгеге дөңгелектенген.

Есеп саясатының бұдан әрі сипатталған ережелерін Схема осы қаржылық есептілікте берілген барлық есепті кезеңдерде жүйелі түрде қолданды.

Шетелдік валютадағы операциялар

Схеманың қаржылық есептілігін дайындау кезінде функционалдық валютадан басқа валюталардағы операциялар («шетелдік валюта») операция күніндегі айырбастау бағамы бойынша көрсетіледі. Есепті күнгі жағдай бойынша шетелдік валютамен көрсетілген ақшалай активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданылған валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетелдік валютамен көрсетілген ақша активтерімен және міндеттемелермен жасалған операциялардан түскен пайда немесе шығын кезең ішіндегі тиімді мөлшерлеме бойынша есептелген пайыздар мен төлемдер шамасына түзетілген кезең басындағы жағдай бойынша функционалдық валютадағы амортизацияланған құн мен есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша валюта бағамымен қолданыстағы функционалдық валютаға аударылған шетелдік валютамен амортизацияланған құн арасындағы айырманы білдіреді. Әділ құны бойынша бағаланатын шетелдік валютамен көрсетілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнды айқындау күнінде қолданылған валюта бағамдары бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетелдік валютада көрсетілген және нақты шығын бойынша көрсетілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер операция жасау күнінде қолданылған валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетелдік валютаға ауыстыру нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмашылықтар пайда немесе шығын құрамында көрсетіледі.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

Схема осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде пайдаланған айырбастау бағамдары мынадай болды:

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
1 АҚШ доллары	454.56	462.65
1 Ресей рублі	5.06	6.43
1 Фунт Стерлинг	577.47	556.57
1 Жапон йенасы	3.20	3.50
1 Еуро	502.24	492.86
1 Канада доллары	343.09	341.51

Ақша қаражаты және оның баламалары

Ақша қаражаты және оның баламаларына ҚРҰБ-дағы және басқа екінші деңгейдегі банктердегі ақша қаражаты кіреді.

Көрі «РЕПО» мәмілелерінің бастапқы өтеу мерзімі 90 күннен аз және қысқа мерзімді ақшалай міндеттемелерді өтеу үшін сатып алынады, сондықтан олар ақша қаражатының баламалары ретінде жіктеледі.

Банктердегі салымдар инвестициялық мақсатта орналастырылады, сондықтан олар ақша қаражатының баламасы ретінде жіктелмейді.

Қаржы құралдары

Жіктеу

ҚЕС-ке сәйкес Схеманың қаржы активтері:

1. амортизацияланған құны бойынша бағаланатын;
2. әділ құны бойынша бағаланатын санаттар бойынша жіктеледі.

Схеманың қаржы активтерін ҚЕС-пен көзделген екі санаттың біріне жатқызу Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің 2023 жылғы 26 маусымдағы №58 қаулысымен бекітілген «Зейнетақы активтерін есепке алу және бағалау қағидасына» (бұдан әрі – «Бағалау қағидасы») сәйкес жүзеге асырылады. Салымдар мен дебиторлық берешек, сондай-ақ өтелуінің тіркелген құны бар және Схема міндеттемелеріне сәйкестендіру үшін сатып алынған бағалы қағаздар «амортизацияланған құны бойынша бағаланатын» санатына жіктеледі.

ҚЕС-ке сәйкес аталған санаттар арасында қаржы активтерін қайта жіктеу кез келген уақытта жүзеге асырылады.

ҚЕС-ке сәйкес амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері тікелей осы санаттан сатылуы мүмкін.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

Тану

Схема туынды қаржы активтерін қоспағанда, қаржы активтері мен міндеттемелерін Схемаға немесе Схема актив жеткізетін есеп айырысу жүзеге асырылатын күн бойынша есепке алады.

Бағалау

Қаржы активі немесе міндеттемесі бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады. Өзгерістері пайда немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активі немесе міндеттемесі болған жағдайда, бұл қаржы активі немесе міндеттемесі бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады, оған қаржы активін немесе міндеттемесін сатып алуға немесе шығаруға тікелей қатысты мәмілелер бойынша шығындар қосылады.

Активтер болып табылатын туынды қаржы құралдарын қоса алғанда, қаржы активтері бастапқы танылғаннан кейін салымдар, дебиторлық берешек және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдану арқылы амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарын қоспағанда, сату немесе басқа шығару нәтижесінде көлтірілуі мүмкін мәмілелер бойынша қандай да бір шығынды шегерместен олардың әділ құны бойынша бағаланады.

Кезең ішінде пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері және әділ құны бойынша көрсетілген қаржы активінің аударымы тануды тоқтату критерийлеріне жауап бермегенде туындайтын қаржы міндеттемелерін қоспағанда, барлық қаржы міндеттемелері амортизацияланған құны бойынша бағаланады.

Амортизацияланған құны

Қаржы активінің немесе міндеттемесінің амортизацияланған құны жинақталған амортизация, бастапқы танылған құн мен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы айқындалған өтеу кезіндегі құн арасындағы айырма шамасына түзетілген берешектің негізі сомасының төлемдерін шегере отырып, сондай-ақ құнсызданудан болған шығындарды шегере отырып, қаржы активі немесе міндеттемесі бастапқы тану кезінде бағаланған құнды білдіреді. Сыйлықақылардың және дисконттардың шамасы, сондай-ақ мәмілелер бойынша шығын сомасы тиісті құралдың баланстық құнына кіреді және аталған құралдың тиімді пайыздық мөлшерлемесіне қарай амортизацияланады.

Әділ құны бойынша бағалау қағидаты

Әділ құн активті сатқан кезде алынуы немесе көрсетілген күні негізгі нарықта немесе ол болмаған жағдайда, Схема кіре алатын анағұрлым пайдалырақ нарықта бағалау күні нарық қатысушылары арасында ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операциялар жағдайында міндеттемелерді берген кезде төленуі мүмкін бағаны білдіреді. Міндеттеменің әділ құны оның орындалмау тәуекелін көрсетеді.

Бұдан былайғы бағалауда өзгерістері кезең ішінде пайда немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің әділ құны Бағалау қағидасына сәйкес анықталады. Сонымен қатар Бағалау қағидасы амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің әділ құнын анықтау үшін қолданылады.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

Қазақстан Республикасының резиденттері-ұйымдардың өтімді жай және артықшылықты акцияларын бағалау Биржа әдістемесіне сәйкес анықталатын құн бойынша аптаның бірінші жұмыс күнінің соңындағы жағдай бойынша апта сайын жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасы резиденттері-ұйымдарының өтімді депозитарлық қолхаттарын бағалау Bloomberg немесе Reuters ақпараттық-талдау жүйелері берген алдыңғы сауда күнінің соңындағы сұраныс бағасы (bid price) бойынша аптаның бірінші жұмыс күнінің соңындағы жағдай бойынша апта сайын жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасының аумағында ғана айналатын (саудаланатын) немесе Қазақстан Республикасының аумағында және халықаралық (шетелдік) нарықтарда айналатын, «әділ құны бойынша бағаланатын» санатына жатқызылған Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздарын бағалау Биржа әдістемесіне сәйкес анықталатын құн бойынша аптаның бірінші жұмыс күнінің соңындағы жағдай бойынша апта сайын жүзеге асырылады.

Халықаралық (шетелдік) нарықтарда ғана айналатын (саудаланатын), «әділ құны бойынша бағаланатын» санатына жатқызылған Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздарын бағалау Bloomberg немесе Reuters ақпараттық-талдау жүйелері берген алдыңғы сауда күнінің соңындағы сұраныс бағасы (bid price) бойынша аптаның бірінші жұмыс күнінің соңындағы жағдай бойынша апта сайын жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасының аумағында және халықаралық (шетелдік) нарықтарда айналатын (саудаланатын), «әділ құны бойынша бағаланатын» санатына жатқызылған борыштық бағалы қағаздарды бағалау Bloomberg (басымдылығына қарай MLIX, BVAL, BGN көздері), Reuters ақпараттық-талдау жүйелері берген алдыңғы сауда күнінің соңындағы сұраныс бағасы (bid price) бойынша аптаның бірінші жұмыс күнінің соңындағы жағдай бойынша апта сайын жүзеге асырылады және (немесе) Биржа әдістемесіне сәйкес анықталады.

Аффинирленген бағалы металдарды бағалау алдыңғы аптаның соңғы жұмыс күні Лондон бағалы металдар нарығы қауымдастығы жүргізетін таңғы сауда сессиясының жабу бағасы бойынша аптаның бірінші жұмыс күнінің соңындағы жағдай бойынша апта сайын жүзеге асырылады.

Туынды қаржы құралдарын бағалау Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының талаптары ескеріліп әзірленген бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының ішкі құжаттарымен көзделген тәртіппен әділ құны бойынша аптаның бірінші жұмыс күнінің соңындағы жағдай бойынша апта сайын жүзеге асырылады.

Пайларды бағалау пайлық инвестициялық қордың басқарушы компаниясы бұқаралық ақпарат құралдарына орналастырған соңғы есептеу құны бойынша аптаның бірінші жұмыс күнінің соңындағы жағдай бойынша апта сайын жүзеге асырылады.

«Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын» санатына жатқызылған қаржы құралдарын бағалау амортизацияланған құны бойынша жүзеге асырылады.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)

(Қазақстандық мың теңгемен)

Төмендегі қаржы құралдарын бағалау бағалаушы жүргізген бағалау нәтижесі бойынша анықталған осы қаржы құралдарының соңғы әділ құны бойынша жүзеге асырылады:

- бағалаушы бағалаған күні өтімді деп танылмаған Қазақстан Республикасының резиденттері-ұйымдардың акциялары (депозитарлық қолхаттары);
- Қазақстан Республикасының аумағында ғана айналатын (саудаланатын) және «әділ құны бойынша бағаланатын» санатына жатқызылған борыштық бағалы қағаздар;
- бағалаушы бағалаған күні Bloomberg немесе Reuters ақпараттық-талдау жүйелерінде нарықтық бағалар туралы ақпарат жоқ борыштық бағалы қағаздар;
- құрылымдық ноттар;
- басқа қаржы құралдары.

Тәуелсіз бағалау Схеманың зейнетақы активтері есебінен сатып алған және Қор мен бағалаушы арасында жасалған ҚРҰБ және (немесе) Инвестициялық портфельді басқарушы сенімгерлік басқаруындағы қаржы құралдарын тәуелсіз бағалау туралы «Baker Tilly Qazaqstan Advisory» ЖШС-мен жасалған 2023 жылғы 24 наурыздағы №24/371/24-02-2023/р шарт негізінде жүргізілді.

Кейіннен бағалау кезінде туындайтын пайда мен шығын

Әділ құны бойынша бағаланатындар санатына жіктелетін қаржы құралы бойынша пайда немесе шығын пайда немесе шығын туралы есепте пайда немесе шығын арқылы көрсетіледі.

Амортизацияланған құны бойынша көрсетілген қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша пайда немесе шығын қаржы активін немесе міндеттемесін тану тоқтатылған немесе құнсызданған жағдайда, сондай-ақ тиісті амортизацияны есептеу барысында пайда немесе шығын есебінде көрсетіледі.

Тануды тоқтату

Схема қаржы активін тануды осы қаржы активі бойынша ақша қаражаты ағынына шартта көзделген құқықтан айырылған сәтте не ол қаржы активін осы қаржы активіне меншік құқығына байланысты барлық тәуекел мен пайда іс жүзінде басқа тарапқа беретін немесе Схема осы қаржы активіне меншік құқығына байланысты барлық тәуекел мен пайданың айтарлықтай бөлігін бермейтін, сақтамайты, бірақ қаржы активін бақылауды сақтамайтын мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде берген кезде кезде тоқтатады. Тануды тоқтатуға арналған талаптар сақталатын берілген қаржы активтеріндегі Схема құрған немесе сақтаған кез келген қатысу үлесі таза зейнетақы активтері туралы есепте бөлек актив немесе міндеттеме ретінде танылады. Схема қаржы міндеттемелерін тануды ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалған, күшін жойған немесе тоқтатылған кезде тоқтатады.

Схема құнсыздану немесе әділ құнды түзету нәтижесінде бағалы қағаз құны нөлге тең деп таныған күннен бастап 180 күн өткен соң активтерді есептен шығарады.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

Қаржы активтерімен операциялар бойынша таза пайда

Пайда мен шығын туралы есеп құрамына енгізілген қаржы активтерімен операциялар бойынша таза пайда пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтерімен операциялар бойынша таза пайдамен, сондай-ақ амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерімен операциялар бойынша таза пайдамен берілді.

Кері «РЕПО» мәмілелері бойынша дебиторлық берешек

Кері сату (кері «репо» мәмілесі) міндеттемесімен сатып алу туралы келісімдер аясында сатып алған бағалы қағаздар «Кері «репо» мәмілелері бойынша дебиторлық берешек» бабында көрсетіледі. Сатып алу бағасы мен кері сату бағасының арасындағы айырмашылық пайыздық табысты білдіреді және «кері репо» мәмілесі қолданылатын кезең үшін есептеледі.

Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер

2018 жылғы 6 наурыздағы, 2019 жылғы 30 қаңтардағы, 2019 жылғы 7 қарашадағы, 2020 жылғы 27 шілдедегі, 2021 жылғы 25 ақпандағы, 2021 жылғы 24 маусымдағы, 2021 жылғы 25 қарашадағы және 2022 жылғы 8 қарашадағы шарттарға сәйкес ҚРҰБ басқа тұлғаға («басқарушы») инвестициялық басқаруға берген зейнетақы активтерін есепке алу Схеманың есепке алу жүйесінде әр шетелдік басқарушы бойынша жалпы сомада Схеманың шетелдік кастодианының есептері негізінде әр қаржы құралының бөлігінде талданбай жүзеге асырылады.

Зейнетақы активтері құнының өзгеруі пайда мен шығын туралы есепте шетелдік ұйымның инвестициялық басқаруындағы активтер бойынша пайда/шығын ретінде көрсетіледі.

Шетелдік ұйымның инвестициялық басқаруындағы қаржы активтерін қайта бағалау шетелдік ұйымдардың соңғы қолжетімді есептері негізінде кемінде айына 1 (бір) рет жүзеге асырылады. Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтердің әділ құнының өзгеруінен таза пайда Схеманың ғаламдық шетелдік кастодианы ұсынатын активтердің нарықтық құны туралы есептер негізінде есеп және есептеу жүргізілетін айдың бірінші күнінің басына есептеледі.

Құнсыздану

Қаржы активтерінің құнсыздануының объективті айғақтары эмитент жол берген міндеттемелерді орындамауды (дефолт) немесе төлемдер мерзімін кешіктіруді, эмитенттің банкрот болуын немесе таратылуын қамтуы мүмкін.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)

(Қазақстандық мың теңгемен)

Дефолт болған кезде және (немесе) эмитент дефолт жариялаған және (немесе) эмитент банкрот болған және (немесе) таратылған жағдайларда, Схема ҚРҰБ мен Инвестициялық портфельді басқарушының сенімгерлік басқаруындағы қаржы активтері бойынша:

- ҚРҰБ сенімгерлік басқаруындағы қаржы құралдары бойынша «амортизацияланған құны бойынша бағаланатын» санатынан «әділ құны бойынша бағаланатын» санатына қайта жіктеу;
- бағалаушы жүргізген бағалау нәтижесі бойынша осы қаржы құралдарының соңғы әділ құны анықталған күннен кейін бағалаушы бағалайтын қаржы құралдары бойынша осы қаржы құралдарының құнын бағалаушы жүргізген бағалау нәтижесі бойынша олардың әділ құны анықталған сәтке дейін олардың ағымдағы құнынан 50% мөлшерінде азайту;
- банктік салымдар мен дебиторлық берешек бойынша олардың ағымдағы құнынан 50% мөлшерінде резервтер (провизиялар) құру жүргізеді.

Дефолт болған күннен бастап 180 күн өткен соң банктік салымдар мен дебиторлық берешек бойынша міндеттемелер толық көлемде орындалмаған жағдайда, олардың ағымдағы құнынан 100% мөлшерінде резервтер (провизиялар) құру.

Қаржы құралдарының құнсыздануынан болатын мүмкін шығынға қарсы резервтер (провизиялар) мөлшері немесе қаржы құралдар құнын азайту мөлшері қаржы құралдарының құнсыздануынан болатын мүмкін шығынды жабу үшін құрылған резервтер (провизиялар) сомасына немесе есептеу күніне осы қаржы құралдарының құнын бұрын жүргізілген азайту сомасына көбейтілген қаржы құралдарының ағымдағы құнынан есептеледі.

Барлық құнсыздану шығыны пайда мен шығын туралы есепте танылады.

Салық салу

Схемадан пайдаға салынатын салық алынбайды.

Кіріс пен шығысты тану

Пайыздық кірістер тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдаланып, пайда мен шығын туралы есепте танылады. Пайыздық кіріс 180 күннен астам бұрын дефолт жасаған эмитенттің бағалы қағаздары бойынша танылмайды.

Кезең ішінде пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары бойынша есептелген дисконт пен сыйлықақы пайда құрамында пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жасалған операциялардан болған шығын шегеріліп танылады.

Дивидендтік кіріс дивидендтер мөлшері сенімді бағалануы мүмкін дивидендтер жарияланған күннен кейін пайда мен шығын туралы есепте көрсетіледі.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)

(Қазақстандық мың теңгемен)

Комиссиялық шығыстар

Комиссиялық шығыстар Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2023 жылғы 7 маусымдағы №50 қаулысымен бекітілген Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының комиссиялық сыйақы алу қағидасына сәйкес қызметтерді көрсету кезеңі ішінде есептеу әдісі бойынша көрсетіледі. Комиссиялық шығыстарды есептеу тәртібі 9-ескертуде барынша нақты көрсетілген.

Салымшылардың жарналары, зейнетақы аударымдары және зейнетақы жинақтарының төлемдері

Зейнетақы жарналары Схеманың кастодиан шотына түскен кезде есепке алынады. Зейнетақы жинақтарының төлемдері және аударымдары зейнетақы заңнамасына сәйкес салымшының талабы бойынша Схемада зейнетақы жинақтарының төлемі немесе аударымы бойынша міндеттемесі туындаған кезінде көрсетіледі.

3. Елеулі жорамалдар мен бағалаудағы белгісіздік көздері

Схеманың есеп саясатын қолдану барысында басшылық басқа көздерден айқын болып табылмайтын активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына қатысты болжамдар, бағалаулар және жорамалдар жасауы қажет. Бағалау мәндері мен олардың негізінде жатқан жорамалдар нақты жағдайларда орынды деп саналатын бұрынғы тәжірибе мен басқа факторларға ақарай құрылады. Нақты нәтижелер берілген бағалаулардан басқаша болуы мүмкін.

Бағалаулар мен оларға байланысты жорамалдар жүйелі түрде қайта қаралады. Бағалаудағы өзгерістер егер өзгеріс тек осы кезеңге әсер етсе, баға қайта қаралған кезеңде көрсетіледі не бағалау қайта қаралған кезеңде көрсетіледі және егер өзгеріс ағымдағы және келешек кезеңдерге әсер ететін болса, болашақ кезеңдерде көрсетіледі.

Әділ құны бойынша бағалау және бағалау рәсімі

Схема активтері мен міндеттемелерінің бір бөлігі әділ құны бойынша бағаланды. Активтерді немесе міндеттемелерді әділ құны бойынша бағалау кезінде Схема қолжетімді бақыланатын нарықтық деректерді қолданады. 1-ші және 2-деңгейлердің бастапқы деректері болмаған кезде Схема тәуелсіз бағалаушыларды жұмылдырады. Активтер мен міндеттемелердің әділ құнын анықтау үшін қолданылатын бағалау әдістері мен бастапқы деректер туралы ақпарат 20-ескертуде ашылды.

Қаржы құралдарының әділ құнын бағалау туралы ақпаратты ашу

Схема басшылығы белгілі бір активке немесе міндеттемеге қатысты мәмілелер тұрақты түрде бағалар туралы ақпарат алу үшін жеткілікті жиілікте және жеткілікті көлемде жүзеге асырылатын нарықты белсенді деп санайды, бұл ретте белсенді нарықтың ағымдағы бағалары туралы ақпарат жалпыға қолжетімді болады.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

Схема үшін қаржы құралының түріне қарай белсенді нарық критерийлері белгіленген. Белсенді нарық критерийлері нақты бақыланатын және бұрмаланбаған нарықтық деректерге, сонымен қатар ақпарат жалпыға қолжетімді құралдардың сапалық көрсеткіштеріне негізделген, бұл қаржы құралдарының әділ құнын анықтау дұрыстығын бағалауға мүмкіндік береді. Белсенді нарық критерийлеріндегі ең үлкен басымдылық баға белгілеулерінде.

Активтер мен міндеттемелердің әділ құнын анықтау үшін пайдаланылған бағалау әдістері мен бастапқы деректер туралы ақпарат 20-ескертуде ашылған.

4. Салыстырмалы ақпараттың өзгеруі

2023 жылғы қаржылық есептілікті дайындау кезінде Басшылық қаржы құралдары әділ құнының иерархиясын анықтауға байланысты жіктеуді өзгертті.

Атап айтқанда, қаржы құралдары саудаланған нарықтың белсенділігін анықтау.

Нәтижесінде туынды емес қаржы активтерін пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша және әділ құн иерархиясындағы амортизацияланған құн бойынша жіктеу бұрын көрсетілген сомалармен салыстырғанда қайта есептелді.

Қаржы активтері	Әділ құн бойынша иерархия	2022 (бұрын көрсетілген-дей)	Түзету	2022 (Қайта қаралды)
Амортизацияланған құны бойынша қаржы активтері	1-деңгей	2,190,535,762	(1,972,592,300)	217,943,462
Амортизацияланған құны бойынша қаржы активтері	2-деңгей	2,779,793,242	2,720,046,123	5,499,839,365
Амортизацияланған құны бойынша қаржы активтері	3-деңгей	760,992,575	(747,453,823)	13,538,752
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері	1-деңгей	5,987,184,213	(3,516,872,448)	2,470,311,765
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері	2-деңгей	808,632,256	3,521,706,012	4,330,338,268
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері	3-деңгей	55,475,369	(4,833,564)	50,641,805

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

5. Пайыздық кіріс

	2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Пайыздық кіріске төмендегілер кіреді:		
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері:		
- құнсызданбаған қаржы активтері	681,126,878	776,479,313
Әділ құны бойынша қаржы активтері	736,773,962	342,703,858
Пайыздық кіріс жиыны	1,417,900,840	1,119,183,171
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері:		
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	579,112,922	706,772,285
Банктердегі салымдар	95,913,657	63,552,446
Кері «РЕПО» мәмілелері бойынша дебиторлық берешек	6,100,299	6,154,582
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс жиыны	681,126,878	776,479,313
Әділ құны бойынша қаржы активтері:		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бааланатын қаржы құралдары	736,773,962	342,703,858
Әділ құны бойынша қаржы активтерінің пайыздық кіріс жиыны	736,773,962	342,703,858
Пайыздық кіріс жиыны	1,417,900,840	1,119,183,171

6. Дивидендтік кіріс

	2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Акциялар:		
«Қазатомөнеркәсіп» Ұлттық атом компаниясы» АҚ депозитарлық қолхаттары	10,366,159	11,819,008
«KEGOC» АҚ жай акциялары	2,419,910	2,192,873
«Атамекен-Агро» АҚ артықшылықты акциялары	994,000	2,054,911
«ForteBank» АҚ жай акциялары	504,257	-
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ жай акциялары	495,605	248,193
«ҚазТрансОйл» АҚ жай акциялары	412,409	274,939
«Fincraft Resources» АҚ артықшылықты акциялары	262,977	262,977
«Нұрбанк» АҚ артықшылықты акциялары	120,398	120,398
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ депозитарлық қолхаттары	53,180	27,197
Басқа шетелдік эмитенттер	52,809	38,016
Қазақстан Республикасының басқа эмитенттері	-	32,016
Дивидендтік кіріс жиыны	15,681,704	17,070,528

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

7. Қаржы активтерімен операциялар бойынша таза пайда/(шығын)

	2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтерімен операциялар бойынша таза пайда/(шығын)	74,935,292	(316,856,793)
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерімен операциялар бойынша таза шығын	(274,065)	-
Қаржы активтерімен операциялар бойынша таза пайда/(шығын) жиыны	74,661,227	(316,856,793)

	2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтерімен операциялар бойынша таза пайда/(шығын):		
«Қазатомөнеркәсіп» Ұлттық атом компаниясы» АҚ	94,917,904	(51,290,940)
АҚШ Үкіметі	19,670,737	(90,082,189)
Колумбия Республикасының Үкіметі	7,980,582	(20,434,172)
"Атамекен-Агро" АҚ	5,304,737	(198,565)
Индонезия Республикасының Үкіметі	5,150,296	(16,944,727)
Мексика Құрама Штаттарының Үкіметі	4,363,504	(22,739,875)
Оман Сұлтанаты Үкіметі	3,509,245	-
«Кселл» АҚ	3,286,943	1,311,981
Филиппин Республикасының Үкіметі	2,251,479	(2,026,142)
Чили Республикасының Үкіметі	2,025,684	-
«Банк ЦентрКредит» АҚ	1,543,769	1,234,927
«ҚазТрансОйл» АҚ	1,247,780	(3,759,775)
Венгрия Үкіметі	1,228,085	(9,804,427)
Ресей Федерациясының Қаржы министрлігі	1,010,626	(9,804,427)
Сауд Арабиясы Үкіметі	883,316	(14,901,730)
Катар Үкіметі	830,135	(9,564,780)
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	718,220	(1,268,326)
«Bank RBK» Банк» АҚ	696,421	(2,188,626)
Перу Республикасының Үкіметі	654,282	(2,613,252)
Кувейт Үкіметі	607,473	(2,276,842)
Панама Республикасының Үкіметі	(5,321,070)	(463,343)
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі	(80,293,235)	(67,569,790)
Басқа	2,394,314	8,528,227
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтерімен операциялар бойынша таза пайда/(шығын) жиыны	74,661,227	(316,856,793)

8. Шетелдік валютамен жасалған операциялар бойынша таза (шығын)/пайда

	2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Бағам айырмашылығы, нетто	(38,084,969)	186,650,512
Сауда операциялары, нетто	(259,242)	891,434
Шетелдік валютамен жасалған операциялар бойынша таза (шығын)/пайда	(38,344,211)	187,541,946

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

9. Комиссиялық шығыстар

	2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Инвестициялық кіріс бойынша комиссиялық шығыстар	24,201,075	16,470,711
Зейнетақы активтері бойынша комиссиялық шығыстар	17,095,455	16,128,214
Комиссиялық шығыстар жиыны	41,296,530	32,598,925

Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы №399-VI «Экономикалық өсуді қалпына келтіру мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының бірқатар заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заңына сәйкес Қор 2023 жылғы 1 шілдеге дейін Схеманың зейнетақы активтерінен 0.01% мөлшерінде комиссиялық сыйақы алуға құқылы. 2023 жылғы 1 шілдеден бастап Кодекске сәйкес Қордың 0.008% мөлшерінде (2022 жылы: айына 0.01%), бірақ республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарында қолданыста болатын 0.04 рет еселенген айлық есептік көрсеткіштің және тиісті күнтізбелік айдың 1-індегі жағдай бойынша бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорында ашылған міндетті зейнетақы жарналарын есепке алу бойынша салымшылардың (алушылардың) зейнетақы жинақтары бар жеке зейнетақы шоттары санының көбейтіндісі ретінде айқындалатын шамадан аспайтын мөлшерде Схеманың зейнетақы активтерінен комиссиялық сыйақы алуға құқығы бар. ҚРҰБ инвестициялық кіріс сомасының 2.0%-ынан аспайтын шектерде және Инвестициялық портфельді басқарушы инвестициялық кірістің 7.5%-ынан аспайтын шектерде.

Есеп ай сайын жасалады және есептеу үшін есеп жүргізілетін және комиссиялық сыйақы есептелетін айдың бірінші күнінің басындағы жағдай бойынша зейнетақы Схемасы активтерінің ағымдағы құны пайдаланылады. Есепте Бағалау қағидасына сәйкес есептелген Схеманың зейнетақы активтерінің құны қолданылады.

ҚРҰБ сенімгерлік басқаруына берілген Схеманың зейнетақы активтері бойынша инвестициялық кіріс сомасынан комиссиялық шығыстың пайыздық мөлшерлемелері 2023 жылға ҚРҰБ Басқармасының 2022 жылғы 21 қарашадағы №101 және 2023 жылғы 31 шілдедегі №55 қаулыларына сәйкес белгіленді. Бұл қаулыларға сәйкес 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап Схема ҚРҰБ комиссиялық сыйақысын инвестициялық кіріс сомасынан 1.5% (2022 жылы: 1.8%) мөлшерінде төлейді.

2023 жылға Инвестициялық портфельді басқарушының инвестициялық кіріс сомасынан комиссиялық шығысының пайыздық мөлшерлемелері 2022 жылғы 7 қарашадағы №05/674 «Jusan Invest» АҚ, 2022 жылғы 1 қарашадағы № 011122/1 «Halyk Global Markets» АҚ, 2022 жылғы 3 қарашадағы №7050/22 «BCC Invest» АҚ, 2022 жылғы 14 қарашадағы № 10/845 «Сентрас Секьюритиз» АҚ және 2022 жылғы 1 қарашадағы №34/22-3 «Halyk Finance» Қазақстан Халық Банкі ЕҰ» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген Хаттама негізінде белгіленді.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)

(Қазақстандық мың теңгемен)

Схема 2023 жылы Схема зейнетақы активтері бойынша инвестициялық кірістен 1.5% (2022 жылы: 1.8%) мөлшерінде ҚРҰБ, 7.0% (2022 жылы: 3.5%) мөлшерінде «Halyk Global Markets» АҚ, 5.00% (2022 жылы: 5.00%) мөлшерінде «Jusan Invest» АҚ, 7.00% (2022 жылы: 7.00%) мөлшерінде «BCC Invest» АҚ, 7.5% (2022 жылы: 7.5%) мөлшерінде «Сентрас Секьюритиз» АҚ, 5% (2022 жылы: 5%) мөлшерінде «Halyk Finance» Қазақстан Халық Банкі ЕҰ» АҚ есебіне комиссиялық шығыс жазды.

Инвестициялық кірістен комиссиялық шығыс есептеу мен есепке жазу күн сайын жүргізіледі және Схеманың зейнетақы активтерінен күнделікті инвестициялық кіріс пайдаланылады.

10. Ақша қаражаты және оның баламалары

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі ағымдағы шоттар	147,903,673	64,899,786
Кері «РЕПО» мәмілелері бойынша дебиторлық берешек	38,503,094	1,422,643
«First Heartland Jusan Bank» АҚ-дағы ағымдағы шоттар	172,541	183,630
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ ЕБ-дегі ағымдағы шоттар	18,820	49,099
Ақша қаражаты және оның баламаларының жиыны	186,598,128	66,555,158

2023 және 2022 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мерзімі өткен немесе құнсызданған ақша қаражаты және оның баламалары жоқ. Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп мақсаттары үшін ақша қаражаты және оның баламаларының жиыны қосылды.

Кері «РЕПО» мәмілелері бойынша дебиторлық берешек ұсынылды:

	2023 жылғы 31 желтоқсан Баланстық құны	2023 жылғы 31 желтоқсан Кепілзаттық қамтамасыз етудің әділ құны	2022 жылғы 31 желтоқсан Баланстық құны	2022 жылғы 31 желтоқсан Кепілзаттық қамтамасыз етудің әділ құны
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары	37,512,565	35,940,920	1,420,642	1,353,746
"Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі" РММ облигациялары	465,406	464,434	-	-
«Қазатомөнеркәсіп» Ұлттық атом компаниясы» АҚ жай акциялары	252,482	250,737	-	-
"Қазақстан Халық банкі" АҚ жай акциялары	174,551	173,546	-	-
Еуразиялық даму банкінің облигациялары	98,090	93,708	-	-
«Қазақстанның тұрақтылық қоры» АҚ облигациялары	-	-	2,001	1,865
Кері «РЕПО» мәмілелері бойынша дебиторлық берешек жиыны	38,503,094	36,923,345	1,422,643	1,355,611

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

11. Банктердегі салымдар

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі» РММ	876,659,008	80,335,131
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	66,847,575	66,847,575
«Еуразиялық банк» АҚ	48,352,000	48,352,000
«Fortebank» АҚ	41,174,028	41,174,028
«First Heartland Jusan Bank» АҚ	20,535,671	20,535,671
«Kaspi Bank» АҚ	20,301,918	20,301,918
«Bank RBK Банкі» АҚ	-	3,176,693
Банктердегі салымдар жиыны	1,073,870,200	280,723,016

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердегі салымдардың құрамына 6,470,200 мың теңге сомасына есептелген пайыздық кіріс енгізілді (2022 жылғы 31 желтоқсан: 5,323,016 мың теңге).

12. Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері:		
Борыштық бағалы қағаздар	8,320,987,096	6,603,941,955
Үлестік бағалы қағаздар	354,476,775	247,349,883
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтерінің жиыны	8,675,463,871	6,851,291,838

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Борыштық бағалы қағаздар		
Мемлекеттік облигациялар		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары	5,565,898,436	4,151,829,511
АҚШ Үкіметінің облигациялары	1,564,689,292	1,910,978,640
Индонезия Республикасы Үкіметінің облигациялары	184,926,917	71,368,398
Мексика Құрама Штаттары Үкіметінің облигациялары	142,266,336	125,262,747
Сауд Арабиясы Үкіметінің облигациялары	98,802,818	65,351,710
Катар Үкіметінің облигациялары	95,405,838	62,384,030
Филиппин Республикасы Үкіметінің облигациялары	88,426,886	12,106,658
Колумбия Республикасы Үкіметінің облигациялары	87,694,680	80,953,313
Панама Республикасы Үкіметінің облигациялары	70,638,498	1,747,490
Оман Сұлтанаты Үкіметінің облигациялары	51,851,984	-
Румыния Үкіметінің облигациялары	48,232,920	-
Марокко Корольдігі Үкіметінің облигациялары	29,418,947	11,864,669
Шарджа Әмірлігі Үкіметінің облигациялары	26,079,084	-
Чили Республикасы Үкіметінің облигациялары	23,333,711	-
Кувейт Үкіметінің облигациялары	22,499,253	22,780,887
Перу Республикасы Үкіметінің облигациялары	21,646,777	11,440,438
Венгрия Үкіметінің облигациялары	14,735,747	-
Израиль Үкіметінің облигациялары	13,737,856	-
Ресей Федерация Қаржы министрлігінің облигациялары	12,835,757	12,430,246
Польша Республикасы Үкіметінің облигациялары	11,661,357	-
Біріккен Араб Әмірліктері Үкіметінің облигациялары	9,893,595	9,997,424
ҚРҰБ ноталары	428,772	1,792,942
Мемлекеттік облигациялар жиыны	8,185,105,461	6,552,289,103

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Корпоративтік облигациялар		
Swedish Export Credit Corporation	41,080,910	-
«Bank RBK» банкі» АҚ	24,582,176	23,885,252
Азия Даму Банкі	22,826,917	66,723
Japan Bank for International Cooperation (JBIC)	22,727,080	-
«Forte Bank» АҚ	9,836,736	11,427,761
«Dosjan temir joly» АҚ	8,879,576	10,776,373
«Хоум Кредит энд Финанс Банк» АҚ еншілес банкі	1,477,038	-
«Абди» АҚ	1,422,656	1,237,123
«Қазақстанның тұрақтылық қоры» АҚ	891,099	334,245
Еуразиялық даму банкі	445,166	139,281
«Қазақстан даму банкі» АҚ	378,637	-
«ҚазАгроҚаржы» АҚ	320,695	230,411
«ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы» АҚ	268,819	177,599
SK HYNIX INC.	265,082	-
«Тойота Файнаншл Сервисез Казахстан» ХҚҰ» ЖШС	201,451	201,996
TENGIZCHEVROIL FIN CO IN	86,214	-
«Еуразиялық банк» АҚ	82,295	-
«Отбасы банк» Тұрғын үй құрылыс жинақ Банкі» АҚ	77,391	77,049
«KMF (КМФ)» Микроқаржы ұйымы» ЖШС	22,927	-
«Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ	8,770	9,820
Commerzbank AG	-	2,434,204
Lukoil International Finance B.V.	-	654,784
«Банк ЦентрКредит» АҚ	-	231
Корпоративтік облигациялар жиыны	135,881,635	51,652,852
Борыштық бағалы қағаздар жиыны	8,320,987,096	6,603,941,955
	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Үлестік бағалы қағаздар		
«Қазатомөнеркәсіп» Ұлттық атом компаниясы» АҚ депозитарлық қолхаттары	266,621,330	171,703,426
«KEGOC» АҚ жай акциялары	28,078,514	29,840,593
«Кселл» АҚ жай акциялары	27,479,330	24,192,386
«ҚазТрансойл» АҚ жай акциялары	9,015,141	7,767,361
«Атамекен-Агро» АҚ артықшылықты акциялары	6,470,671	1,165,934
«Банк ЦентрКредит» АҚ жай акциялары	5,010,003	3,192,215
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ жай акциялары	3,104,010	2,496,414
«Fincraft Resources» АҚ артықшылықты акциялары	2,030,434	1,769,051
«Нұрбанк» АҚ артықшылықты акциялары	965,889	986,225
«ForteBank» АҚ жай акциялары	910,821	787,069
«Баян Сұлу» АҚ жай акциялары	660,731	1,118,530
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ депозитарлық қолхаттары	379,239	266,366
Басқа шетелдік эмитенттер	3,661,945	1,830,967
Қазақстан Республикасының басқа эмитенттері	88,717	233,346
Үлестік бағалы қағаздар жиыны	354,476,775	247,349,883
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтерінің жиыны	8,675,463,871	6,851,291,838

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

Кодекске және Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы №399-VI «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне экономикалық өсімді қалпына келтіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заңына сәйкес Схема Зейнетақы активтерін сенімгерлік басқару туралы жасалған шарттардың негізінде Инвестициялық портфельді басқарушының сенімгерлік басқаруына зейнетақы активтерін бере алады.

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері		
Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі	8,660,599,514	6,843,588,102
«First Heartland Jusan Invest» АҚ	5,477,638	4,155,955
«Halyk Finance» АҚ	4,565,936	-
«BCC Invest» АҚ	2,067,666	1,394,099
«Halyk Global Markets» АҚ	1,843,979	1,260,608
«Сентрас Секьюритиз» АҚ	909,138	893,074
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтерінің жиыны	8,675,463,871	6,851,291,838

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтерінің құрамына 372,756,314 мың теңге сомасына есептелген пайыздық кіріс енгізілді (2022 жылғы 31 желтоқсан: 239,525,828 мың теңге).

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жарияланған, бірақ төленбеген дивидендтер – 7,841 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсан: 1,238,302 мың теңге). Осы қаржылық есептілік шығарылған күнде жарияланған, бірақ төленбеген дивидендтер сомасы өтелді. Бұл сома 2024 жылдың 9 ақпанында толығымен өтелді.

13. Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері		
Корпоративтік облигациялар	2,803,924,695	2,966,725,164
Мемлекеттік облигациялар	2,753,009,098	3,146,364,102
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерінің жиыны	5,556,933,793	6,113,089,266

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Мемлекеттік облигациялар:		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары	2,727,680,248	3,120,406,965
Бразилия Үкіметінің облигациялары	9,522,989	9,820,229
Польша Республикасы Үкіметінің облигациялары	7,589,237	7,738,030
Филиппин Республикасы Үкіметінің облигациялары	3,948,976	4,011,812
Мексика Құрама Штаттары Үкіметінің облигациялары	2,774,491	2,857,527
Индонезия Республикасы Үкіметінің облигациялары	1,493,157	1,529,539
Мемлекеттік облигациялар жиыны	2,753,009,098	3,146,364,102

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Корпоративтік облигациялар:		
«Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдинг» АҚ	722,909,116	722,793,113
Еуропалық Қайта құру және Даму банкі	340,412,180	346,698,207
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	337,200,525	335,446,969
«ҚТЖ» АҚ	251,714,050	249,162,079
«Қазақстан Даму банкі» АҚ	232,815,145	232,875,822
«Kaspi Bank» АҚ	161,756,434	187,432,061
«Қазақстанның тұрақтылық қоры» АҚ	147,145,245	147,145,245
«First Heartland Jysan Bank» АҚ	122,040,260	174,425,564
«АстанаГаз ҚМГ» АҚ	96,041,397	96,041,397
«Bank RBK» АҚ	80,955,967	71,008,783
«KEGOC» АҚ	71,610,875	70,476,361
«ForteBank» АҚ	52,109,484	52,109,356
«Банк ЦентрКредит» АҚ	50,196,642	53,635,194
«Қазақтелеком» АҚ	38,356,532	38,356,532
«Аграрлық кредит корпорациясы» АҚ	36,388,318	36,279,112
«Самұрық-Қазына» АҚ	12,191,209	63,111,713
Еуразиялық Даму банкі	11,266,117	16,370,353
«Қазақстан ипотекалық компаниясы» АҚ	10,722,311	10,737,195
Азия Даму банкі	7,777,197	7,868,536
Merrill Lynch	6,715,724	6,552,110
«Нұрбанк» АҚ	5,187,063	19,703,744
«Еуразиялық банк» АҚ	4,185,455	18,917,523
«СолтүстікҚазЭнерго» АҚ	3,711,215	4,241,389
Citigroup Inc	516,234	486,277
«UNICREDITBA AG» ААҚ	-	4,850,529
Корпоративтік облигациялар жиыны	2,803,924,695	2,966,725,164
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерінің жиыны	5,556,933,793	6,113,089,266

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерінің құрамына 198,047,338 мың теңге сомасына есептелген пайыздық кіріс енгізілді (2022 жылғы 31 желтоқсан: 273,382,837 мың теңге).

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

14. Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер

ҚРҰБ Басқармасының 2020 жылғы 15 маусымдағы №78 қаулысымен бекітілген «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры зейнетақы активтерін басқаратын шетелдік ұйымдарды таңдау қағидасына, сонымен қатар оларға Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры зейнетақы активтерін басқаруға қажет іс-әрекет жасауды тапсыру кезінде қойылатын талаптарға» сәйкес 2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша Шетелдік ұйымдармен инвестициялық басқару туралы келісім жасалды.

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер:		
PGIM Limited	494,788,534	306,116,362
Principal Global Investors (Europe) Limited	489,753,865	303,756,604
HSBC Global Asset Management (UK) Limited	311,964,615	222,046,581
UBS Asset Management (UK) Ltd	226,164,897	103,815,800
Robeco Institutional Asset Management B.V.	219,376,606	121,220,273
Blackrock Financial Management, Inc.	176,624,416	91,254,340
Aviva Investors Global Services Limited	173,408,831	102,826,992
Invesco Asset Management Deutschland GmbH	170,496,209	-
BlackRock Investment Management (UK) Limited	116,414,496	104,391,240
Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер жиыны	2,378,992,469	1,355,428,192

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер бойынша таза пайда – 138,243,677 мың теңге.
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін таза шығын – 93,363,521 мың теңге.

15. Салымшылардың жарналары

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Міндетті зейнетақы жарналары	2,063,570,913	1,647,501,020
Міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары	95,539,069	77,041,727
Тұрғын үй жағдайын жақсартуға және (немесе) емделу ақысын төлеуге бұрын жасалған төлемнің пайдаланылмаған сомасын қайтару	46,566,771	160,846,967
Сақтандыру ұйымынан зейнетақы жинақтарының сомаларын қайтару	13,760,779	3,374,699
Зейнетақы жарналарын уақытылы аудармау үшін өсімпұл	3,275,707	2,521,633
Ерікті зейнетақы жарналары	2,318,411	2,313,856
Басқа түсімдер	315,615	280,736
Салымшылар жарналарының жиыны	2,225,347,265	1,893,880,638

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

16. Зейнетақы жинақтарының төлемі

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Гұрғын үй жағдайын жақсартуға және (немесе) емделу ақысын төлеуге	270,387,614	902,863,365
Жасына қарай	147,138,855	119,286,348
Мұрагерлерге	47,460,659	54,320,836
Қазақстан Республикасы аумағынан тысқары кетуге байланысты	35,665,786	43,404,602
Жерлеуге арналған	7,484,961	5,339,121
Мүгедектік бойынша	2,744,696	2,467,635
Кемінде 5 жыл Схема есепке алған ерікті зейнетақы жарналары есебінен	56,012	80,963
Еңбек сіңірген жылдар үшін	7,412	10,893
Сот шешімі бойынша	3,426	5,758
Зейнетақы жинақтары төлемінің жиыны	510,949,421	1,127,779,521
Зейнетақы жинақтары төлемі көзіне салынатын салық	26,337,623	28,565,007
Сақтандыру ұйымдарына зейнетақы жинақтарын аудару	54,007,595	25,993,652
Зейнетақы жинақтары төлемінің жиыны	591,294,639	1,182,338,180

17. Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару қызметтің негізінде жатыр және Схеманың операциялық қызметінің маңызды бөлшегі. Баға тәуекелін, сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелін және валюталық тәуекелді, сондай-ақ кредиттік тәуекел мен өтімділік тәуекелін қамтитын нарықтық тәуекел – Схеманың өз қызметін жүзеге асыру барысында кездесетін негізгі тәуекелдер.

Тәуекелдерді басқару саясат және рәсімдері

Схеманың тәуекелдерді басқару саясаты Схема бейім тәуекелдерді айқындауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдердің лимиттерін және тиісті бақылауды белгілеуге бағытталған. Схеманың тәуекелдерді басқару жүйесі Сенімгерлік басқарушының және инвестициялық портфельдерді басқарушылардың Инвестициялық декларациясы қоятын талаптарға сәйкес келеді.

Зейнетақы активтерін сенімгерлік басқару туралы жасалған шарттарға сәйкес ҚР ҰБ және Инвестициялық портфельді басқарушылар инвестициялық қызметті жүзеге асыру кезінде тәуекелдерді басқару жүйесінің болуын қамтамасыз етеді. Тәуекелдерді басқару жүйесінің болуын қамтамасыз ету міндеті ҚРҰБ-мен зейнетақы активтерін сенімгерлік басқару туралы шарт талаптарына және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2013 жылғы 27 тамыздағы №214 қаулысымен бекітілген «Бағалы қағаздар нарығында брокерлік және делдалдық қызметті, инвестициялық портфельді басқару қызметін жүзеге асыратын ұйымдар үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін құру қағидасымен» белгіленген Инвестициялық портфельдерді басқарушыларға қойылатын тиісті талаптарға сәйкес көзделеді.

Тәуекелдерді басқару жүйесі Схеманың қалыпты қызметінің бұзылуына апарып соқтыруы мүмкін оқиғаларды уақытылы анықтауға, бағалауға және алдын алуға бағытталған бақылау жүйесін белгілейтін кешенді тәсілді пайдаланады.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)

(Қазақстандық мың теңгемен)

Қор түрлі құралдарды қолдана отырып, инвестициялық тәуекелдерді бағалау әдістерін кең пайдаланатын және талданатын басқарушылық есептілікте зейнетақы активтері портфельдеріне пост-мониторинг жүргізеді. Есептілікті Қордың зейнетақы активтерінің портфельдерін жағдайы мен қаржы тәуекелдеріне бейімділігі бойынша қарастыру ай сайын жүзеге асырылады.

Қордың Директорлар кеңесі Схеманың ішкі саясаты мен рәсімдерін бекітеді және тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылау жүйесінің тиісті жұмыс істеуі үшін жалпы жауапкершілікті өзіне алады. Басқарма қаржылық емес тәуекелдерді барынша азайту бойынша ішкі нормативтік құжаттарды бекітеді, оның аясында операциялық тәуекелдерді өзін өзі бағалау бойынша құралдар, негізгі тәуекел индикаторларына мониторинг жүргізу әдістері пайдаланылады, олар озық көрсеткіштер болып табылады және операциялық тәуекелдердің әлеуетті көздерін, үдерістің әр кезеңіндегі операцияларды кейіннен бақылау және жауапты тұлғалардың/басшылардың міндетті келісу рәсімдерінің иерархиясын/реттілігін сақтау арқылы ішкі бақылау субъектілерінің өкілеттіктерін бөлуді, жауапкершілігін айқындауды және Қордағы ішкі бақылау жүйесіне тұрақты мониторинг жүргізуді білдіретін ішкі бақылау жүйесін басқару әдістерін көрсетеді. Қор әрбір бөлімшенің құрамында жауапты тұлғаларды тағайындайды, олардың міндетіне бизнес үдерістер матрицасын әзірлеу мен үнемі жаңартып отыру, осы бизнес үдерістерге тән әлеуетті және анықталған тәуекелдерді бағалау кіреді.

Жоғарыда аталған құралдарды пайдалану нәтижесі бойынша операциялық тәуекелдерді басқару жүйесінің аясында Тәуекелдерді барынша азайту бойынша іс-шаралар жоспары әзірленеді және бекітіледі, ол тәуекелдердің іске асу себептерін жоюға, тәуекел оқиғалар мен әлеуетті тәуекелдер іске асқан жағдайдағы салдарды барынша азайтуға бағытталған.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл Схеманың таза зейнетақы активтерінің немесе валюта бағамдарын, сыйақы мөлшерлемелерін және акциялар бағаларын қоса алғанда, нарықтық бағалардың өзгеруі салдарынан бағалы қағаздар портфелінің құнының өзгеру тәуекелі. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелінен, баға тәуекелдерінен және басқа тәуекелдерден тұрады. Нарықтық тәуекел нарықтағы жалпы және өзіне тән өзгерістердің және нарықтық бағалардың құбылмалылық деңгейі өзгерістерінің әсеріне ұшыраған, шетелдік валютамен номиналданған борыштық, үлестік, қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Пайыздық міндеттемелерге пайыздық активтердің мерзімдері бойынша сәйкессіздік шамасына мониторинг жүргізу арқылы сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелін басқару сыйақы мөлшерлемелері өзгеруінің стандарт және стандарт емес сценарийлеріне таза зейнетақы активтеріндегі түрлі өзгерістерге Схеманың таза пайыздық кірісінің сезімталдығына мониторинг жүргізу рәсімімен толықтырылады.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі — сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруі салдарынан зейнетақы Схемасы активтерінің немесе оның қаржы құралдары портфельдерінің құнының өзгеру тәуекелі.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру сезімталдығын талдау

Жыл ішіндегі Схеманың таза зейнетақы активтеріндегі болжамды өзгерістің 2023 және 2022 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыста болған пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері бойынша қисық кірістіліктің 100 базистік тармаққа және позицияға параллель төмендеуінің немесе өсуінің жеңілдетілген сценарийі негізінде жасалған нарықтық сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне сезімталдығын талдау былайша берілуі мүмкін:

Пайда мен шығынға әсері:

	2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
100 базистік тармаққа параллель ұлғаю	(3,155,989)	(1,029,393)
100 базистік тармаққа параллель азаю	3,277,641	1,070,078

Валюталық тәуекел

Схеманың бірнеше шетелдік валютамен көрсетілген активтері мен міндеттемелері бар.

Валюталық тәуекел қандай да бір шетелдік валютамен көрсетілген қолда бар немесе болжалды активтер сол валютада көрсетілген қолда бар немесе болжалды міндеттемелер шамасы бойынша аз немесе көп болған жағдайларда туындайды. Схема өзінің валюталық тәуекелге бейімділігін хеджирлемейді.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюта бөлігіндегі қаржы активтері мен міндеттемелерінің құрылымы былайша берілуі мүмкін:

	Тенге	АҚШ доллары	Еуро	Фунт стерлинг	Ресей рублі	Басқа валюталар	Жиыны
Қаржы активтері							
Ақша қаражаты және оның баламалары	79,378,427	102,444,386	4,001,890	525,947	231,366	16,112	186,598,128
Банктердегі салымдар	1,073,870,200	-	-	-	-	-	1,073,870,200
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері	5,698,991,166	2,976,400,891	49,957	-	-	21,857	8,675,463,871
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	5,368,806,467	188,127,326	-	-	-	-	5,556,933,793
Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер	-	2,378,992,469	-	-	-	-	2,378,992,469
Дивидендтер бойынша дебиторлық берешек	-	7,841	-	-	-	-	7,841
Қаржы активтерінің жиыны	12,221,046,260	5,645,972,913	4,051,847	525,947	231,366	37,969	17,871,866,302
Қаржы міндеттемелері							
Комиссия бойынша кредиторлық берешек	4,483,260	-	-	-	-	-	4,483,260
Жеке табыс салығы бойынша кредиторлық берешек	2,727,482	-	-	-	-	-	2,727,482
Басқа қаржы міндеттемелері	1,229	5,419	4,267	-	-	-	10,915
Қаржы міндеттемелерінің жиыны	7,211,971	5,419	4,267	-	-	-	7,221,657
Таза позиция	12,213,834,289	5,645,967,494	4,047,580	525,947	231,366	37,969	17,864,644,645

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)

(Қазақстандық мың теңгемен)

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюта бөлігіндегі қаржы активтері мен міндеттемелерінің құрылымы былайша берілуі мүмкін:

	Теңге	АҚШ доллары	Ресей рублі	Фунт стерлинг	Басқа валюталар	Жиыны
Қаржы активтері						
Ақша қаражаты және оның баламалары	39,640,196	26,377,214	6,465	489,552	41,731	66,555,158
Банктердегі салымдар	280,723,016	-	-	-	-	280,723,016
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері	4,275,557,682	2,573,299,952	2,434,204	-	-	6,851,291,838
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	5,914,513,292	193,725,445	4,850,529	-	-	6,113,089,266
Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер	-	1,355,428,192	-	-	-	1,355,428,192
Дивидендтер бойынша дебиторлық берешек	1,233,998	4,304	-	-	-	1,238,302
Басқа активтер	1,003	-	-	-	-	1,003
Қаржы активтерінің жиыны	10,511,669,187	4,148,835,107	7,291,198	489,552	41,731	14,668,326,775
Қаржы міндеттемелері						
Комиссия бойынша кредиторлық берешек	3,383,128	-	-	-	-	3,383,128
Басқа қаржы міндеттемелері	2,566	-	6,465	-	-	9,031
Қаржы міндеттемелерінің жиыны	3,385,694	-	6,465	-	-	3,392,159
Таза позиция	10,508,283,493	4,148,835,107	7,284,733	489,552	41,731	14,664,934,616

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)

(Қазақстандық мың теңгемен)

Төменде көрсетілген кестеде 2023 жылғы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша АҚШ долларына және өзге валюталарға қатысты теңге бағамының 10% ға өсуі мен түсуіне Схема сезімталдығының талдауы берілген. Сезімталдық деңгейі Схеманың негізгі басқарушы қызметкерлері үшін валюталық тәуекел туралы есептер жасау кезінде Схеманың ішінде қолданылады және Схема Басшылығының валюта бағамдарының мүмкін өзгерістеріне берген бағаларын көрсетеді.

Пайда мен шығынға әсері:

	2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатысты 10% өсуі	564,597,291
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатысты 10% төмендеуі	(564,597,291)
Басқа валюталар бағамының теңгеге қатысты 10% өсуі	483,823
Басқа валюталар бағамының теңгеге қатысты 10% төмендеуі	(483,823)
	2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатысты 10% өсуі	414,883,511
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатысты 10% төмендеуі	(414,883,511)
Басқа валюталар бағамының теңгеге қатысты 10% өсуі	781,602
Басқа валюталар бағамының теңгеге қатысты 10% төмендеуі	(781,602)

Баға тәуекелі

Баға тәуекелі – мұндай өзгерістердің осы нақты құралға тән факторлардан немесе нарықта айналыстағы барлық құралдарға әсер ететін факторлардан болғанына қарамастан, нарықтық бағалардың өзгеруі нәтижесінде үлестік қаржы құралы құнының ауытқу тәуекелі.

2023 және 2022 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы позиция және пайда немесе шығын құрамында әділ құны бойынша барлық үлестік бағалы қағаздар бағаларының 5% өсуі немесе төмендеуінің жеңілдетілген сценарийі негізінде жасалған үлестік бағалы қағаздар бағаларының өзгеруіне жыл бойына Схеманың таза зейнетақы активтеріндегі өзгерістер сезімталдығын талдау былайша берілуі мүмкін:

	2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Үлестік бағалы қағаздар бағасының 5% өсуі	17,723,839	12,367,494
Үлестік бағалы қағаздар бағасының 5% төмендеуі	(17,723,839)	(12,367,494)

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел – бұл Схема контрагентінің міндеттемелерін орындамауы нәтижесінде туындайтын қаржылық шығын тәуекелі. Қор жекелеген қаржы құралдары бойынша лимиттерді белгілеу және сақтау бойынша талаптарды қоса алғанда, кредиттік тәуекелді басқару саясатын және рәсімдерін әзірледі. Қор әрбір эмитент үшін лимиттер мониторингін тұрақты жүргізеді және эмитенттердің төлем қабілеттілігін жүйелі бағалайды. Бағалау рәсімдері эмитенттің соңғы қаржылық есептілігін немесе эмитенттің өзі берген немесе Қор басқа тәсілмен алған басқа ақпаратты талдауға негізделеді.

Кредиттік тәуекелдің ең жоғарғы деңгейі, әдетте, таза зейнетақы активтері туралы есепте қаржы активтерінің баланстық құнында көрсетіледі. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігінің әлеуетті кредиттік тәуекелді төмендету үшін айтарлықтай маңызы болмайды.

Есепті күнгі жағдай бойынша қаржы активтерінің баланстық кредиттік тәуекелінің ең жоғарғы деңгейі былайша берілуі мүмкін:

	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Ақша қаражаты	148,095,034	65,132,515
Кері «РЕПО» мәмілелері бойынша дебиторлық берешек (қамтамасыз ету шегерілген)	1,579,749	67,032
Банктердегі салымдар	1,073,870,200	280,723,016
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	8,675,463,871	6,851,291,838
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы құралдары	5,556,933,793	6,113,089,266
Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер	2,378,992,469	1,355,428,192
Дивидендтер бойынша дебиторлық берешек	7,841	1,238,302

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Схеманың бір контрагенті бар – Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі (2022 жылғы 31 желтоқсан: екі контрагент – Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі және Америка Құрама Штаттарының Үкіметі), оған қатысты кредиттік тәуекелге бейімділік таза зейнетақы активтерінің 10%-ынан асады. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы контрагенттерге қатысты кредиттік тәуекелге бейімділік 6,507,114,219 мың теңгені құрады (2022 жылғы 31 желтоқсан: 9,183,215,117 мың теңге).

Қаржы активтері «Standard and Poor's» рейтингтік агенттігі немесе рейтингілері «Standard and Poor's» шәкіліне айырбасталған басқа агенттіктер берген ағымдағы кредит рейтингілеріне сәйкес бағаланады. Ең жоғары мүмкін рейтинг – «AAA».

Схема борыштық бағалы қағаздар үшін аса бағалы қағаздың рейтингін, мемлекеттік бағалы қағаздар үшін тәуелсіз рейтингілерді, сондай-ақ үлестік бағалы қағаздар мен депозиттер үшін эмитент рейтингісін ашып көрсетеді. Екі немесе одан да көп рейтинг болған жағдайда, халықаралық немесе ұлттық шәкіл бойынша ең жоғары рейтинг қолданылады.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)

(Қазақстандық мың теңгемен)

Төмендегі кестеде 2023 және 2022 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Схема меншігіндегі қаржы активтерінің кредит рейтингілері бойынша жалпы ақпарат берілген:

	AAA	AA	<AA	BBB+	BBB	BBB-	<BBB-	Кредит рейтингі берілмеген	Жиыны
2023 жылғы 31 желтоқсан									
Ақша қаражаты және оның баламалары	-	-	-	-	427,033	147,199,124	-	38,971,971	186,598,128
Банктердегі салымдар	-	-	-	-	876,659,008	66,847,576	61,475,945	68,887,671	1,073,870,200
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері	1,587,516,210	182,639,310	156,592,378	110,275,114	6,371,290,516	78,115,949	124,625,278	64,409,116	8,675,463,871
Амортизацияланған құны бойынша қаржы құралдары	18,151,850	-	10,074,283	3,948,976	2,922,268,217	234,536,313	112,687,966	2,255,266,188	5,556,933,793
Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер	127,546,890	117,381,271	991,875,651	320,882,403	364,061,460	84,098,436	45,154,379	327,991,979	2,378,992,469
Дивидендтер бойынша дебиторлық берешек	22	-	232	-	-	10	-	7,577	7,841

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)

(Қазақстандық мың теңгемен)

	AAA	AA	<AA	BBB+	BBB	BBB-	<BBB-	Кредит рейтингі берілмеген	Жиыны
2022 жылғы 31 желтоқсан									
Ақша қаражаты және оның баламалары	-	-	-	-	1,420,642	65,132,515	-	2,001	66,555,158
Банктердегі салымдар					80,335,131	66,847,575	61,475,945	72,064,365	280,723,016
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері	1,911,054,169	72,397,965	88,183,959	149,011,840	4,509,547,474	10,773,261	51,653,474	58,669,696	6,851,291,838
Амортизацияланған құны бойынша қаржы құралдары	18,670,688	-	10,150,893	11,719,868	3,273,937,613	133,450,306	196,391,868	2,468,768,030	6,113,089,266
Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер	58,787,095	73,303,918	540,217,181	220,990,292	238,751,276	77,836,280	26,274,214	119,267,936	1,355,428,192
Дивидендтер бойынша дебиторлық берешек	23	-	908	-	1,233,998	-	-	3,373	1,238,302
Басқа активтер	-	-	-	-	-	-	-	1,003	1,003

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл Схеманың өз міндеттемелерін орындау мақсатында ақша қаражатын тартуда қиындықтарға ұшырауы мүмкін тәуекел. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдеріне сәйкеспеген кезде туындайды. Қор Схеманың өтімділік тәуекелін Инвестициялық декларацияның талаптары негізінде басқарады. Қор міндеттемелерді туындауына қарай орындауға қажет қаражаттың болуын бақылауды қамтамасыз ету мақсатында тәп-талдау құралдарын пайдалана отырып, мерзімді өтімділік тәуекелін мониторинг жүргізуді жүзеге асырады.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы) (Қазақстандық мың теңгемен)

Схеманың өзіне тән операциялық қызметі мен таза зейнетақы активтерінің құрылымына қарай өтімділік тәуекелі мардымсыз. Төмендегі кестеде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері күтілетін өтеу мерзімдері бөлігінде берілген:

	Талап етілгенге						Өтеу мерзімі жоқ	Жиыны
	1 айдан және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық			
Қаржы активтері								
Ақша қаражаты және оның баламалары	186,598,128	-	-	-	-	-	-	186,598,128
Банктердегі салымдар	876,659,008	-	157,211,192	-	-	-	-	1,073,870,200
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	46,261,803	173,187,275	595,775,400	3,334,982,700	4,170,779,133	354,477,560		8,675,463,871
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы құралдары	86,755,484	66,342,953	517,844,094	1,906,385,287	2,979,605,375	-		5,556,933,793
Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер	143,265,059	3,923,595	19,915,978	357,463,237	633,383,361	1,221,041,239		2,378,992,469
Дивидендтер бойынша дебиторлық берешек	7,841	-	-	-	-	-		7,841
Қаржы активтерінің жиыны	1,339,547,323	243,453,823	1,330,746,664	5,598,831,224	7,783,768,469	1,575,518,799		17,871,866,302
Қаржы міндеттемелері								
Комиссия бойынша кредиторлық берешек	4,483,260	-	-	-	-	-		4,483,260
Жеке табыс салығы бойынша кредиторлық берешек	2,727,482	-	-	-	-	-		2,727,482
Басқа қаржы міндеттемелері	10,915							10,915
Қаржы міндеттемелерінің жиыны	7,221,657	-	-	-	-	-		7,221,657
Таза позиция	1,332,325,666	243,453,823	1,330,746,664	5,598,831,224	7,783,768,469	1,575,518,799		17,864,644,645

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

Төмендегі кестеде 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері күтілетін өтеу мерзімдері бөлігінде берілген:

	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем					1 жылдан 5 жылға дейін		5 жылдан артық		Өтеу мерзімі жоқ	Жиыны
	1 айдан кем	3 айдан	1 айдан 3 айдан	12 айға дейін	5 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық				
Қаржы активтері											
Ақша қаражаты және оның баламалары	66,555,158	-	-	-	-	-	-	-	-	-	66,555,158
Банктердегі салымдар	80,335,131	3,176,693	-	-	197,211,192	-	-	-	-	-	280,723,016
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы құралдары	50,850,481	202,199,937	1,008,427,432	2,728,976,502	2,613,127,610	247,709,876	6,851,291,838				
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы құралдары	278,621,879	104,736,965	387,071,263	2,135,751,121	3,206,889,083	18,955	6,113,089,266				
Шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер	31,718,999	4,208,921	8,421,041	217,971,183	450,379,814	642,728,234	1,355,428,192				
Дивидендтер бойынша дебиторлық берешек	1,238,302	-	-	-	-	-	1,238,302				
Басқа активтер	1,003	-	-	-	-	-	1,003				
Қаржы активтерінің жиыны	509,320,953	314,322,516	1,403,919,736	5,279,909,998	6,270,396,507	890,457,065	14,668,326,775				
Қаржы міндеттемелері											
Комиссия бойынша кредиторлық берешек	3,383,128	-	-	-	-	-	3,383,128				
Басқа қаржы міндеттемелері	9,031	-	-	-	-	-	9,031				
Қаржы міндеттемелерінің жиыны	3,392,159	-	-	-	-	-	3,392,159				
Таза позиция	505,928,794	314,322,516	1,403,919,736	5,279,909,998	6,270,396,507	890,457,065	14,664,934,616				

Кестеде көрсетілген сомалар есепті күнгі жағдай бойынша қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің баланстық құнын көрсетеді және оларға елеусіз қалдыққа байланысты болашақ сыйақы сомалары қосылмайды.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

18. Шартты міндеттемелер

Сақтандыру

Қазақстан Республикасындағы сақтандыру қызметі нарығында сақтандыру шартын жасау және сақтандыру жағдайларын реттеу кезінде көрсетілетін қызметтер сапасының сдәуір көтерілуі, халық үшін ерікті сақтандыру өнімдері тізбесінің кеңеюі, сақтандыру қызметтерін тікелей сатудың дамуы байқалады, алайда әлемнің басқа елдерінде кең таралған көптеген сақтандыру нысандары әзірге Қазақстанда болмай тұр. Бизнестің тоқтауынан орын алған Схеманың шығындарына немесе Схеманың қызметі немесе апат болуы нәтижесінде мүлікке немесе қоршаған ортаға келтірілген залалға байланысты үшінші тұлғалар алдында туындаған міндеттемелерге қатысты Қордың толық сақтандыру қорғауы жоқ. Қор Схеманың қызметіне қатысты сәйкесті сақтандыру қорғауын алмайынша белгілі бір активтердің жоғалуы немесе зақымдануы Схеманың қызметі мен қаржылық жағдайына айтарлықтай теріс әсерін тигізу тәуекелі бар.

Операциялық орта

Қазақстан Республикасын қоса алғанда, дамушы елдердің нарықтары дамыған нарықтардың тәуекелдерінен басқа экономикалық, саяси, әлеуметтік, сот және заңнамалық тәуекелдерге бейім. Қазақстанда бизнес жүргізуді реттейтін заңдар мен нормативтік актілер тез өзгеруі мүмкін, оларды еркін түсіндіру мүмкіндігі де бар. Қазақстан Республикасының болашақ даму бағыты көбіне мемлекеттің салық және кредиттік-ақша саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге, сондай-ақ елдегі саяси ахуалдың өзгеруіне байланысты болады.

Қазақстан мұнай мен газдың үлкен көлемін өндіріп, экспортқа шығаратындығына байланысты Қазақстан экономикасы мұнай мен газдың әлемдік бағасының өзгеруіне ерекше сезімтал. Сондай-ақ экономиканың жай-күйіне ірі инфрақұрылымдық жобаларға және елдің әлеуметтік-экономикалық дамуының түрлі бағдарламаларына мемлекеттік шығыстар айтарлықтай әсер етеді.

2022 жыл басында Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы әскери-саяси қақтығыс күшейе түсті. Нәтижесінде бірқатар елдер Ресей мен Беларуське қарсы экономикалық санкциялар, сонымен қатар жаңа инвестицияларға тыйым салу және ірі қаржы институттарымен және көптеген мемлекеттік кәсіпорындармен қарым-қатынасты шектеу шараларын енгізді.

2023 жылы Brent маркалы мұнайдың орташа бағасы барреліне 83 АҚШ долларын құрады (2022 ж.: барреліне 101 АҚШ доллары). 2023 жыл қорытындысы бойынша алдын ала бағалауға сай Қазақстанның жалпы ішкі өнімінің («ЖІӨ») өсімі жылдық мәнде 4.9% -ды құрады (2022 ж.: 3.2%). 2023 жылы елдегі инфляция төмендеп, жылдық есеппен 9.8% болды (2022 ж.: инфляция жылдық есеппен 20.3%-ды құрады).

2023 жыл ішінде Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі («ҚРҰБ») базалық мөлшерлемені +/- 1.0 т. дәлізімен жылына 16.75%-дан 15.75%-ға дейін төмендетті. 2024 жылдың қаңтар айында базалық мөлшерлеме + / - 1.0 т. дәлізімен жылына 15.25%-ға дейін төмендеді. Алайда, геосаяси тәуекелдердің болашақтағы өзгеруіне және олардың Қазақстан экономикасына ықпалына қатысты белгісіздік сақталуда.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

Қор басшылығы экономикалық жағдайдың ағымдағы өзгерістерін қадағалайды және таяу болашақта Қордың тұрақтылығы мен дамуын қолдау үшін қажет деп санайтын шараларды қабылдайды. Алайда, болған оқиғалардың салдары және олармен байланысты болашақ өзгерістер Қордың қызметіне айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

19. Байланысқан тараптармен операциялар

Бақылау қатынастары

Қор мен ҚРҰБ арасында жасалған Схеманы сенімгерлік басқару бойынша қызмет туралы шарт негізінде Схеманы ҚРҰБ басқарады. 2023 және 2022 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қор ММЖК арқылы Қазақстан Республикасының Үкіметіне тиесілі болды.

Байланысқан тараптармен операциялар

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдық, сондай-ақ 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Схеманың байланысқан тараптармен операциялары бойынша пайда немесе шығын туралы есепке енгізілген сома төмендегілерді құрады:

	ҚРҰБ	Қор	Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі	Басқа байланысқан тараптар	Жиыны	Қаржылық есептілік баптарына сәйкес жиыны
Таза зейнетақы активтері туралы есеп						
АКТИВТЕР						
Ақша қаражаты және оның баламалары	148,369,079	-	37,512,565	252,482	186,134,126	186,598,128
Банктердегі салымдар	876,659,008	-	-	-	876,659,008	1,073,870,200
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері	428,772	-	5,565,898,436	351,102,383	5,917,429,591	8,675,463,871
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	-	-	2,727,680,248	1,623,605,414	4,351,285,662	5,556,933,793
МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Комиссия бойынша кредиторлық берешек	-	4,483,260	-	-	4,483,260	4,483,260
Пайда мен шығын туралы есеп						
Пайыздық кіріс	75,571,426	-	892,466,590	182,368,209	1,150,406,225	1,414,232,587
Дивидендтік кіріс	-	-	-	13,198,478	13,198,478	15,681,704
Қаржы активтерімен жасалған операциялар бойынша таза пайда/(шығын)	921	-	(80,293,235)	97,540,498	17,248,184	74,661,227
Комиссиялық шығыстар	24,102,069	17,095,455	-	-	41,197,524	41,296,530

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдық, сондай-ақ 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Схеманың байланысқан тараптармен операциялары бойынша пайда немесе шығын туралы есепке енгізілген сома төмендегілерді құрады:

	ҚРҰБ	Қор	Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі	Басқа байланысқан тараптар	Жиыны	Қаржылық есептілік баптарына сәйкес жиыны
Таза зейнетақы активтері туралы есеп						
АКТИВТЕР						
Ақша қаражаты және оның баламалары	64,899,785	-	1,420,642	2,001	66,322,428	66,555,158
Банктердегі салымдар	80,335,131	-	-	-	80,335,131	280,723,016
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері	1,792,942	-	4,151,829,511	234,479,801	4,388,102,254	6,851,291,838
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	-	-	3,120,406,965	1,666,978,569	4,787,385,534	6,113,089,266
МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Комиссия бойынша кредиторлық берешек	-	3,383,128	-	-	3,383,128	3,383,128
Пайда мен шығын туралы есеп						
Пайыздық кіріс	39,244,211	-	679,330,028	120,136,264	838,710,503	1,119,183,171
Дивидендтік кіріс	-	-	-	14,288,436	14,288,436	17,070,528
Қаржы активтерімен жасалған операциялар бойынша таза шығын	(181)	-	(67,569,790)	(58,960,895)	(126,530,866)	(316,856,793)
Комиссиялық шығыстар	(16,453,473)	(16,128,214)	-	-	(32,581,687)	(32,598,925)

Басқа байланысқан тараптар, негізінен, Қазақстан Республикасы Үкіметінің меншігіндегі немесе бақылауындағы компаниялардан тұрады.

20. Қаржы құралдарының әділ құны

ҚЕС-ке сәйкес әділ құны бағалау күніне нарық қатысушыларының арасындағы қарапайым мәмілелер аясында активті сату кезінде алынған немесе міндеттемелерді беру кезінде төленген баға есебімен анықталады.

Тұрақты түрде әділ құны бойынша есепке алынатын Схеманың қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны.

Схеманың кейбір қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері әр есепті кезеңнің соңына әділ құны бойынша есептеледі. Төмендегі кестеде осы қаржы активтерінің әділ құнының қалай анықталатынына қатысты ақпарат келтірілген.

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Схема көрсетілген бағаларды қалыптастыру кезінде қолданылатын деректер маңыздылығын ескеретін әділ құнды бағалау иерархиясын пайдалану арқылы әділ құнды бағалайды.

- 1-деңгей: ұқсас қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы (түзетілмеген) баға белгілеулер және есепті жылдың соңғы айында белсенді нарықта кемінде 10 (он) мәміле, сондай-ақ BVAL Level 1 (Bloomberg Valuation Level 1) деректерін пайдалану.
- 2-деңгей: тікелей (яғни баға белгілеулері) немесе жанама (яғни баға белгілеулерден туындаған деректер) қолжетімді 1-деңгейге қатысты баға белгілеулерінен бөлек деректер. Бұл санатқа ұқсас құралдар үшін белсенді нарықтағы нарықтық баға белгілеулерін, белсенді ретінде қарастырылмайтын нарықтардағы ұқсас құралдар үшін нарықтық баға белгілеулерін немесе барлық пайдаланылатын деректер тікелей немесе жанама түрде бақыланатын бастапқы деректерге негізделетін басқа бағалау әдістерін пайдалану арқылы бағаланатын құралдар кіреді, сондай-ақ BVAL Level 2 (Bloomberg Valuation Level 2) деректерін пайдалану.
- 3-деңгей: қолжетімсіз деректер. Бұл санатқа бақыланатын бастапқы деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалану арқылы бағаланатын құралдар кіреді, бұл ретте мұндай бақыланбайтын деректер құрал бағасына елеулі әсер етеді. Бұл санатқа ұқсас құралдар үшін баға белгілеулері негізінде бағаланатын құралдар кіреді, оларға қатысты құралдар арасындағы айырмашылықты көрсету үшін маңызды бақыланбайтын түзетулер немесе пайымдауларды пайдалану талап етіледі.

Бұдан әрі кестеде әділ құн иерархиясының деңгейлері бөлігінде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің талдамасы келтірілген.

	Әділ құны		Әділ құн иерархиясы	Бағалау әдісі және негізгі толықтырулар
	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері	2,818,083,160	2,470,311,765	Уровень 1	Белсенді нарықтағы баға белгілеулері
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері	5,798,361,630	4,330,338,268	Уровень 2	Белсенді емес нарықтағы баға белгілеулері
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері	59,019,081	50,641,805	Уровень 3	Дисконтталған ақша ағындары

2023 және 2022 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері 1-ші және 2-деңгейлер бойынша нарықтық деректер негізінде, 3-деңгей бойынша бағалау күніне бағалаушы не альтернатив есептеу әдісін пайдалану арқылы анықталған құн бойынша көрсетілген.

ҚЕС-ке сәйкес шетелдік ұйымдардың инвестициялық басқаруындағы активтер жалпы сомамен көрсетіледі, осыған орай Схемада әр қаржы құралы бөлігінде талдау жоқ.

Тұрақты түрде әділ құны бойынша есепке алынбайтын қаржы активтерінің және қаржы міндеттемелерінің әділ құны (бірақ әділ құнын міндетті ашу арқылы).

«Бірыңғай Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» Акционерлік Қоғамы

Зейнетақы Схемасының активтері

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қаржылық Есептілікке Ескертулер (жалғасы)
(Қазақстандық мың теңгемен)

Төмендегі кестеде толық сипатталған жағдайларды қоспағанда, Қор басшылығының пікірі бойынша қаржылық есептілікте көрсетілген Схеманың қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық құны шамамен оның әділ құнына тең.

	2023 жылғы 31 желтоқсан		2022 жылғы 31 желтоқсан		Әділ құн иерархиясы
	Баланстық құны	Әділ құны	Баланстық құны	Әділ құны	
Банктердегі салымдар	1,073,870,200	984,941,761	280,723,016	252,678,602	2-деңгей
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	70,490,702	68,258,649	203,607,100	217,943,462	1-деңгей
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	5,479,211,133	4,931,269,065	5,895,943,414	5,499,839,365	2-деңгей
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	7,231,958	7,231,958	13,538,752	13,538,752	3-деңгей

3-деңгейдегі қаржы құралдарының әділ құнының өзгеруі

	Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері	Жиыны
2023 жылғы 1 қаңтар	50,641,805	50,641,805
Төмендегілер құрамында көрсетілген шығыс жиыны:	(16,263,022)	(16,263,022)
- пайдада немесе шығында	(16,361,152)	(16,361,152)
2023 жылғы 31 желтоқсан	59,019,081	59,019,081
Төмендегілер құрамында көрсетілген кіріс жиыны:	13,222,370	13,222,370
- пайдада немесе шығында	8,377,277	8,377,277
Сатып алу	2,312,758	2,312,758
Өтеу	2,532,335	2,532,335

Жыл ішінде таза пайдаға енгізілген әділ құнның өзгерістері Қазақстан Республикасының корпоративтік эмитенті шығарған, ұйымдастырылған нарықта баға белгіленбеген облигацияларға, сондай-ақ тәуелсіз бағалаушы бағалайтын бағалы қағаздарға жатады.

21. Есепті кезеңнен кейінгі оқиғалар

2023 жылы Қазақстандағы жылдық және айлық инфляция динамикасы және экономикалық өсім базалық болжам траекториясы аясында қалыптасты. Ең үлкен өсімді азық-түлік және азық-түлік емес тауарлар бағасы көрсетуді жалғастыруда. Ақылы қызметтер инфляциясы абаттандырылған тұрғын үйді жалға алу құнының төмендеуі және реттелетін бағалардың тежелген өсімі аясында өзгеріссіз қалып отыр. 2023 жылғы қазанда жылдық инфляция баяулауын жалғастырды. 2023 жылғы 24 қарашада пҚазақстан Ұлттық Банкінің Ақша-кредит саясаты жөніндегі комитеті жаңартылған болжамдар, тәуекелдер мен инфляция балансын талдау және бағалау негізінде базалық мөлшерлемені +/-1% дәлізбен жылына 15.75%-ға дейін төмендету туралы шешім қабылдады.

Схема басшылығы экономикалық және саяси жағдайдың ағымдағы өзгерістерін қадағалап, өзі таяу келешекте Схема бизнесінің тұрақтылығын ұстап тұру мен дамыту үшін қажет деп санайтын шаралар қолданады. Алайда, орын алған оқиғалардың салдары мен оларға байланысты келешек өзгерістер Схема қызметіне елеулі әсер етуі мүмкін.